

Pelastakaa Lapset

VUOSIRAPORTTI 2025

Sisällys

Esipuhe: Jokaiselle lapselle on mahdollista rakentaa parempi huomina	4
Työmme tavoitavuus 2025.....	6
Lahjoittajat lasten puolella.....	8
Lapsilla on oikeus elää, oppia ja saada suojelua.....	12
Tavoite 1: Lapset ja nuoret saavat oikea-aikaisesti tarvitsemiaan palveluja.....	14
Lapsiperheet kokevat varhaisen tuen ainutlaatuisena ja vaikuttavana	16
Netari kohtaa nuoret siellä, missä he viettävät aikaansa.....	17
Sijaishuollon palvelut koettiin merkityksellisiksi.....	18
Positiivinen muutos sijaishuollossa asuvien nuorten kokemuksena.....	19
Psykososiaalista tukea lapsille Ukrainaan	20
Tavoite 2: Lasten oikeus osallisuuteen vahvistuu	22
Vastaanottokeskuksessa asuvien lasten kokemukset leikin avulla esiin.....	24
Lasten näkemysten huomioiminen päätöksenteossa	25
Lapsen ääni -ystäväkirja.....	26
Tutut somekasvot auttavat sambialaisia lapsia puhumaan verkon riskeistä	27
Tavoite 3: Elämä ilman väkivaltaa	28
Nelivuotinen ohjelma vahvisti lastensuojelua ja perheiden tukea Afrikassa	30
Vaikuttamistyöllä kohti väkivallatonta lapsuutta	31
Verkkovanhempainillat ja Huippula-palvelu vahvistivat perheiden ja lasten digiturvataitoja	32
Tavoite 4: Lapsuus ilman köyhyyttä.....	34
Eväitä Elämälle toi hyvinvointia ja harrastamisen iloa.....	36
Lapsen ääni -selvitys: Lasten maailmat eriytyvät tulotason mukaan.....	37
Sosiaaliturvan vahvistaminen tuo pysyviä muutoksia lasten elämään	38
Vanhemmuuskoulutus yhdistettynä lapsilisään voi olla tuottava investointi yhteiskunnalle	39
Lasten puolella politiikan kuohujen keskellä	40
Humanitaarinen apu tavoitti lapset ja perheet	42
Vapaaehtoiset ovat toimintamme kulmakivi	46
Talous	48
Hallituksen ja liittovaltuuston tiedot.....	50

Pelastakaa Lapset jakoi lapsille koulutarvikkeita Gazassa.

Jokaiselle lapselle on mahdollista rakentaa parempi huomina

” *Toivo ei ole vakaumus siitä, että jokin päättyy hyvin, vaan varmuus siitä, että jokin on järkevää, riippumatta siitä, miten käy.*

Vaclav Havel

Kun maailma horjuu, toivo tarvitsee tekijöitä. Ihmisiä ja yhteisöjä, jotka uskovat, että jokaiselle lapselle on mahdollista rakentaa parempi huomina. Ensimmäinen vuoteni Pelastakaa Lasten pääsihteerinä on takana ja on ollut hienoa huomata, kuinka paljon toivon tekijöitä löytyykään – lahjoittajia, vapaaehtoisia, yhteistyökumppaneita. Kiitos teille kaikille!

Vaikka toimintaympäristön epävarmuus leimasi vuotta 2025, oli se kuitenkin vahvan vaikuttamisen ja tuloksellisen työn vuosi. Se oli myös uuden strategiamme ensimmäinen vuosi ja toteutimme neljää tavoitettamme vaikuttavasti niin kotimaassa kuin maailmalla.

LAPSET SAAVAT TARVITSEMAANSA TUKEA

Hyvinvointialueiden säästöpainet ja järjestörahoitukseen kohdistuvat leikkaukset vaikuttivat palveluihimme ja saivat kysymään, saavatko lapset ja perheet tarvitsemaansa tukea oikea-aikaisesti. Haasteista huolimatta onnistuimme pitämään kiinni perustehtävästämme – lasten hyvinvoinnin ja oikeuksien turvaamisesta. Vaikutimme myös aktiivisesti lastensuojelulain uudistukseen. Arvioiden mukaan yli 460 miljoonaa lasta eli vuonna 2025 konfliktien tai kriisien uhkaamalla alueilla ja yli 200 miljoonaa lasta oli humanitaarisen avun tarpeessa. Globaalisti avun rahoitus kuitenkin väheni merkittävästi vuoden aikana. Pelastakaa Lapset pyrki tässä haastavassa maailmantilanteessa tukemaan hädänalaisia lapsia ja perheitä sekä akuuteissa että pitkittyneissä kriiseissä muun muassa Ukrainassa, Sudanissa, Somaliassa ja Gazan alueella EU:n, Suomen ulkoministeriön ja lahjoittajien tuella.

LASTEN OSALLISUUS TOTEUTUU

Kaikessa tekemisessämme keskeinen tavoitteemme on se, että lasten ja nuorten kokemus osallisuudesta vahvistuu, ja heidän näkemyksensä huomioidaan päätöksenteossa. Tästä kertoo se, että kotimaassa 88 prosenttia toimintamme tai palveluidemme parissa olevista lapsista koki osallisuutta.

Lasten osallistaminen on tärkeä osa lastenoikeusperustaista työtämme myös kansainvälisessä toiminnassa. Vahvistimme esimerkiksi kohdemaissamme lasten oikeuksien ryhmiä, joissa lapset oppivat elämänhallinnan kannalta oleellisia taitoja yhdessä ja saivat opastusta siitä, miten tunnistaa lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa ja hakea apua. Ryhmissä oli mukana myös vammaisia lapsia, joiden osallisuuden vahvistaminen on ohjelmiamme tärkeä periaate.

LAPSUUS ILMAN VÄKIVALTA

Digiturvallisuus nousi julkisen keskustelun keskiöön, ja Nettivihjeen työ jatkui entistä kriittisempänä. Vuonna 2025 analysoimme lähes 900 000 kuvaa ja videota, joista valtaosa sisälsi lapseen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavaa materiaalia. Samalla vahvistimme yli 6 000 lapsen digiturvataitoja Huippula-palvelulla ja kohtasimme nettinuorisotalo Netarissa nuoria yli 40 000 kertaa.

Tärkeä osa humanitaarista työtämme on aina lasten suojeleminen väkivallalta, seksuaaliselta väkivallalta ja -häirinnältä. Tässä työssä paikallisten yhteisöjen, perheiden ja viranomaistoimijoiden kanssa tehtävä yhteistyö on avain tuloksiin.

LAPSUUS ILMAN KÖYHYTTÄ

Kehitysyhteistyössä olimme edelleen johtava toimija lapsilähtöisen sosiaaliturvan vahvistamisessa. Ohjasimme kymmeniä tuhansia perheitä sosiaaliturvan piiriin ja paransimme vanhemmuuden ja lapsen kehityksen edellytyksiä useissa maissa. Tulokset olivat konkreettisia: esimerkiksi Somalimaassa pakolaisleireillä lapsityövoiman käyttö väheni nollaan ja koulunkäynti lisääntyi merkittävästi.

Kotimaassa tuimme lapsiperheitä tilanteessa, jossa lapsiperheköyhyys syveni. Eväitä elämälle -ohjelman kautta jaoimme ruoka-apua ja harrastustukea noin 19 000 lapselle. Sähköisen käyttöjärjestelmän käyttöönotto helpotti paikallisyhdistysten arvokasta työtä. Vapaaehtoisten panos oli jälleen korvaamaton.

Vuosi 2025 osoitti, että yhdessä voimme edelleen vaikuttaa lasten elämään ratkaisevalla tavalla, Suomessa ja maailmalla. Pelastakaa Lasten työ jatkuu vahvasti, jotta jokaisella lapsella olisi mahdollisuus turvaan, hyvinvointiin ja tulevaisuuteen. Koska lasten tulevaisuus alkaa nyt.

Kaisa Leikola

Kaisa Leikola

Pääsihteeri

Pelastakaa Lapset ry

Työmme tavoittavuus 2025

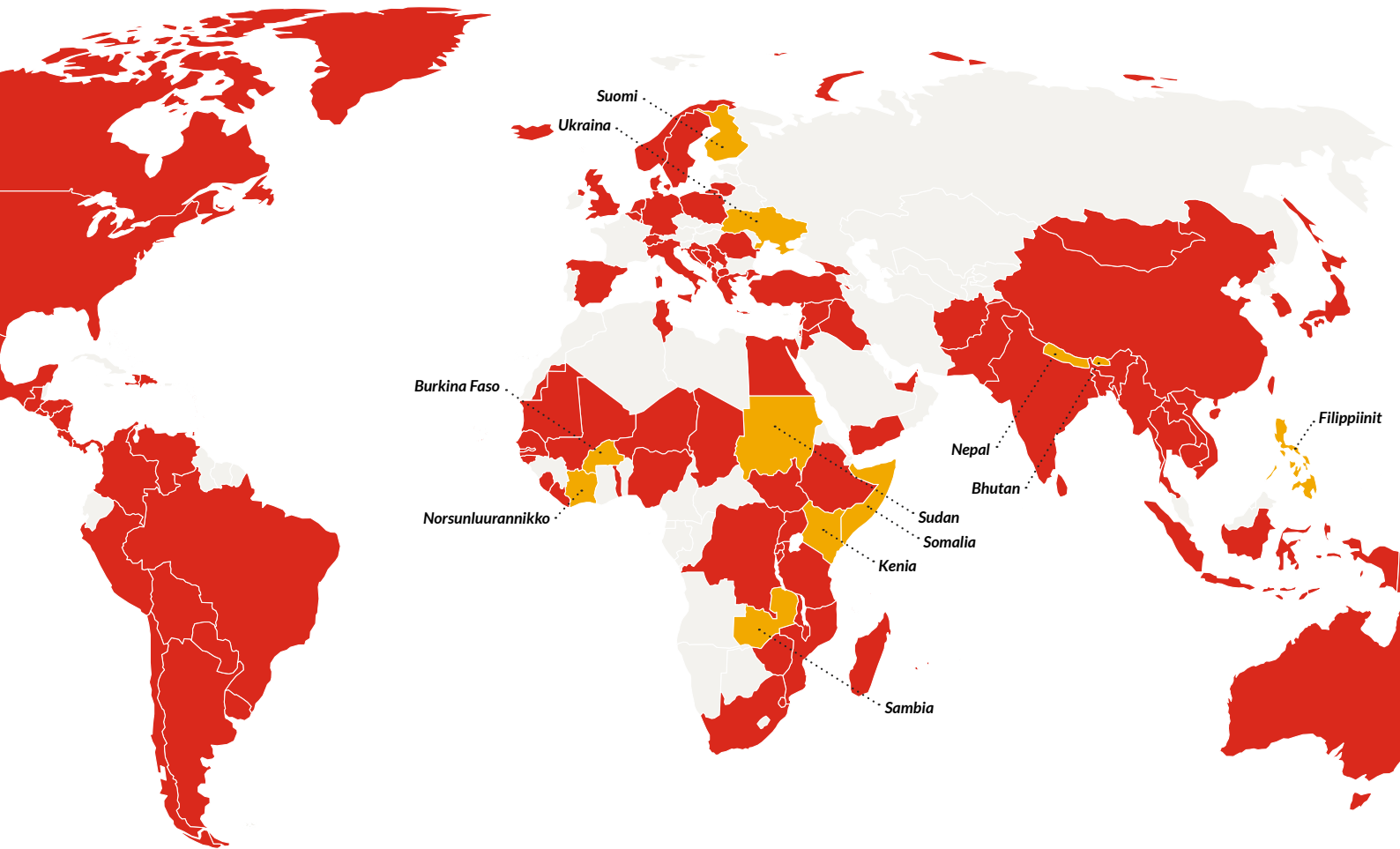
Tavoitimme **yli 58,2 miljoonaa** ihmistä,
joista **37,8 miljoonaa** oli lapsia.

Toimimme **101 maassa.**

● **Globaalin liikkeen toiminta-alue**

● **Suomen Pelastakaa Lasten ohjelmamaat:**

Suomi, Ukraina, Burkina Faso, Norsunluurannikko, Kenia, Sambia, Somalia, Sudan, Nepal, Bhutan, Filippiinit

Suomessa toimintamme tavoitti **99 843** ihmistä, joista **80 995** oli lapsia.

- 19 745** lasta sai tukea Eväitä Elämälle -ohjelmasta, mm. ruoka-apua ja harrastustukea
- 41 333** kohtaamista nuorten kanssa nettinuorisotolo Netarissa
- 7 168** lasta sai varhaista tukea, mm. tukihenkilö- ja kummikoti-toiminnassa sekä Perheentaloissa
- 6 467** lapsen digiturvataitoja vahvistettiin Huippula-palvelulla
- 1 981** lasta oli lastensuojelupalveluissamme
- 4 301** lasta oli mukana muussa toiminnassamme, mm. perheretkillä, valmius- ja pakolaistyössä, lasten osallisuutta vahvistavassa työssä tai paikallisyhdistysten toiminnassa

KUVITUSKUVA: ANNA AUTIO / PELASTAKAA LAPSET

KUVA: MUSSAB SALAH ALDIN / PELASTAKAA LAPSET

Razan, 10, oppitunnilla koulussa Sudanin Sennarissa.

Kansainvälisen työn ohjelmallamme tavoitimme **1 193 066** ihmistä, joista **384 595** oli lapsia.

- 54 454** lasta sai apua ravitsemukseen ja terveyteen
- 70 379** lasta tavoitettu lapsiköyhyyden vastaisella työllä
- 28 602** lasta tavoitettu lasten suojelulla
- 229 545** lasta sai tukea koulunkäyntiin ja oppimiseen
- 1 615** lasta tavoitettu lapsen oikeuksien hyvää hallintoa edistävällä toiminnalla

Talous

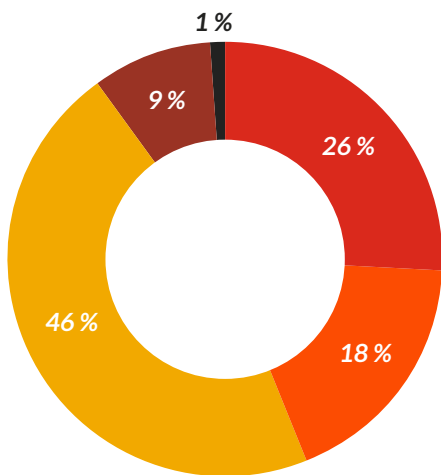
Vuoden 2025 tuotot 65,7 M€ muodostuvat tasapainoisesti sekä julkisesta rahoituksesta että palvelutuotoista ja varainhankinnasta, mikä vahvistaa toimintamme taloudellista vakautta ja monipuolista rahoitus pohjaa.

Julkiset avustukset muodostivat tuotosta lähes puolet (46%), ja niiden suurimpana lähteenä oli EU:n rahoitus. Palvelutuottojen osuus oli 18%, ja lahjoitusten sekä muun varainhankinnan osuus 26%, mikä kertoo yksityisten lahjoittajien ja kumppaneiden vahvasta sitoutumisesta toimintaamme.

Vuoden 2025 kokonaiskulut olivat 65,6 M€, joista suurin osa kohdistui suoraan kotimaan ja kansainvälisiin ohjelmiin. Kansainvälisten ohjelmien osuus oli 49% ja kotimaan ohjelmien 39%, mikä kertoo toiminnan vahvasta painotuksesta lasten hyvinvoinnin tukemiseen sekä Suomessa että maailmalla.

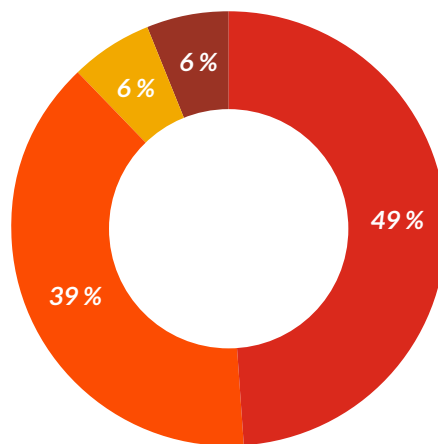
Varainhankinnan ja organisaatiotoimintojen kulut olivat kumpikin 6%. Kululajeittain tarkasteltuna merkittävin erä olivat myönnetyt avustukset (48%), joista suurin osa liittyy kansainväliseen hanketyöhön.

Tuotot 65,7 M€

- Lahjoitukset ja muu varainhankinta
- Lastensuojelun palvelumaksut
- Julkiset avustukset
- Muut tuotot
- Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Kulut 65,6 M€

- Kansainväliset ohjelmat
- Kotimaan ohjelmat
- Varainhankinta
- Organisaatiotoiminnot

Institutionaaliset kumppanit

SUOMEN ULKOMINISTERIÖ

Pelastakaa Lapset on vuodesta 2003 lähtien ollut ulkoministeriön ohjelmaturkijärjestö ja kuuluva ohjelmakausi kattaa vuodet 2022–2025. Ohjelmatuella toteutimme vuonna 2025 erityisesti lastensuojeluun ja lapsilähtöisen sosiaaliturvan kehittämiseen liittyviä hankkeita Nepalissa, Filippiineillä, Sambiassa, Somalimaassa, Norsunluurannikolla ja Burkina Fasossa. Ulkoministeriön humanitaarisen avun rahoituksella tuimme konfliktien keskellä eläviä lapsia ja perheitä Ukrainassa, Sudanissa ja Somaliassa.

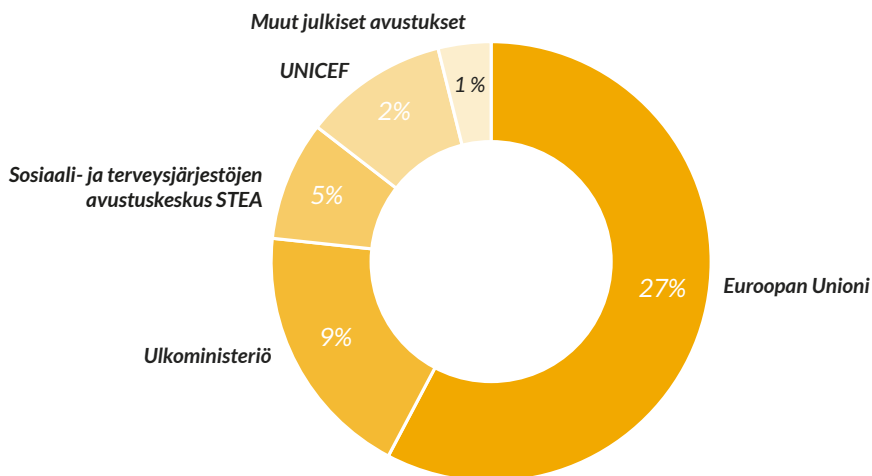
EUROOPAN UNIONI

Olemme sitoutuneet eurooppalaisten Save the Children -järjestöjen yhteiseen työhön ja strategiaan ohjelmien EU-rahoituksen lisäämiseksi.

Pelastakaa Lapset sai humanitaarisiin hankkeisiin ja kehitysyhteistyöhankkeisiin rahoitusta EU:lta, humanitaarisen avun pääosastolta (ECHO) että kansainvälisten kumppanuuksien pääosastolta (INTPA). ECHO-rahoituksella teimme humanitaarista työtä sisällissodista ja konflikteista kärsivissä Sudanissa ja Somaliassa ja vahvistimme yhteisöjen kriisinkestävyttä Nepalissa. Lisäksi aloitimme ECHO:n rahoittaman globaalin hankkeen, jossa pyrimme kehittämään yhtenäisiä käytäntöjä humanitaarisen käteisavun (CVA) hyödyntämiseksi johdonmukaisemmin suojelun parantamiseksi humanitaarisissa kriiseissä. Toteutimme myös laajaa opetuksen kehittämiseen liittyvää ja lasten koulunkäyntiä edistävää kehitysyhteistyöhanketta INTPAn rahoituksella Sudanissa sekä kansalaisyhteiskunnan vahvistamiseen liittyvää hanketta Bhutanissa.

Julkiset avustukset

30,2 M€

Kotimaan ohjelmassa Nettivihje-vihjepalvelun työtä tehtiin osittain EU-rahoituksella. Pakolais- ja valmiustyötä, radikalisaation ennaltaehkäisyä sekä lasten osallisuuden vahvistamista toteutettiin neljän EU-rahoitteen hankkeen turvin.

SOSIAALI- JA TERVEYSJÄRJESTÖJEN AVUSTUSKESKUS STEA

Pelastakaa Lapset sai STEAlta yleisavustusta yleishyödylliseen toimintaan ja siihen liittyviin kuluihin, kohdennettua toiminta-avustusta tarkoitukseltaan rajattuun vakiintuneeseen toimintaan, kuten varhaiseen tukeen ja Perheentaloille.

MUUT MINISTERIÖT

Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä oikeusministeriö ovat rahoittaneet Pelastakaa Lasten toimintoja ja hankkeita kotimaassa. Rahoitus on keskittynyt Netarin ja Nettivihjetyön vahvistamiseen.

UNICEF

Pelastakaa Lapset tekee maailmalla yhteistyötä myös UNICEFin kanssa, joka rahoitti vuonna 2025 humanitaarista käteisapuhanketta Somaliassa.

GIZ

Saksan kansainvälisen yhteistyön virasto (GIZ) rahoitti Burkina Fasossa toteutettavaa nuorten työllisyyttä ja perheiden palveluita parantavaa hanketta.

MAAILMANPANKKI

Vuonna 2025 toimimme Maailmanpankin sopimuspalveluntarjoajana ja arvioimme lasten varhaiskasvatuksen tilannetta sekä kartoitimme keinoja parantaa lastenhoidon saatavuutta Bhutanissa.

Pelastakaa Lasten Tähdet, tähdet -jakson artistit saivat ohjelmassa terveisiä lapsilta ja työntekijöiltämme kriisialueilta.

Lahjoittajat lasten puolella

Yksityishenkilöt, yritykset ja säätiöt lahjoittivat 17,1 miljoonaa euroa auttaakseen kaikkein eriarvoisimmassa asemassa olevia lapsia niin Suomessa kuin maailmalla. Olemme syvästi kiitollisia jokaiselle lahjoittajalle.

Vuonna 2025 maailman lasten elämää haastoivat lukuisat kriisit ja konfliktit. Kotimaassa sosiaaliturvan leikkaukset lisäsivät ahdinkoa erityisesti pienituloisissa lapsiperheissä.

Haastavasta tilanteesta huolimatta suomalaisten auttamishalu pysyi vahvana. Lahjoituksina saadut 17,1 miljoonaa euroa kattoivat 26 prosenttia järjestön kokonaistuotoista.

Lahjoitukset tavoittivat avun tarvitsijat tehokkaasti: vuonna 2025 rahankeräyskulumme olivat 20 prosenttia. Rahankeräyskuluilla katetaan rahankeräysten toteuttamisesta, tiedottamisesta ja muusta lahjoittajanhinnasta aiheutuvat suorat kulut.

Vuoden aikana lähes 5700 uutta kuukausilahjoittajaa liittyi joukkoomme. Kuukausilahjoittajat ja kummit ovat työmme elintärkeitä tukipilareita, he tukivat työtämme kotimaan ja maailman lasten auttamiseksi lähes 6 miljoonalla eurolla.

Kampanjat kannustivat mukaan

Nelosella äitienpäivänä 11.5.2025 esitetty *Pelastakaa Lasten Tähdet, tähdet* -jakso käynnisti *Kun pahaa tapahtuu* -keräyksen, jonka myötä suomalaiset lahjoittivat lähes 800 000 euroa sotien ja kriisien keskellä eläville lapsille.

Suomalaiset tukivat humanitaarista avustustyötämme vahvasti läpi vuoden. Lahjoittajien tuella jaettiin muun muassa ruokaa ja puhdasta vettä sekä turvattiin lasten terveydenhuolto, koulutus ja suojele maailman pahimilla kriisialueilla.

Lahjoittajilla oli myös keskeinen merkitys sille, että pysytimme jatkamaan pitkäjänteistä kehitysyhteistyötä lapsiköyhyyden, koulutuksen ja lastensuojelun parissa.

MTV3-kanavalla 29.11.2025 ensiesityksensä saanut *Masked Singer Suomi: Pelastakaa Lasten joulu* -jakso toteutettiin osana *Anna lahjaksi tulevaisuus* -joulukeräystä. Ohjelmassa näytettiin avun merkitys kotimaan lasten elämässä.

Anna lahjaksi tulevaisuus -joulukeräykseen lahjoitettiin huikeat 3,6 miljoonaa euroa. Valtaosa lahjoituksista kohdennettiin kotimaahan tukemaan vähävaraisten perheiden ja syrjäytymisvaarassa olevia lapsia.

Masked Singer Suomi: Pelastakaa Lasten joulu -jaksossa hahmojen sisältä paljastuivat Anna lahjaksi tulevaisuus -joulukeräyksen tukijat **Konsta Hietanen, Krista Kosonen ja Saara Aalto**.

KUVA: SAKU TIAINEN

KUVA: MINNA VAINIO / PELASTAKAA LAPSET

Kuvassa Anu Pentik sekä Pelastakaa Lasten pääsihteeri Kaisa Leikola.

Yrityksiltä apua kotimaan ja maailman lapsille

Yritysten ja säätiöiden tuella parannamme lasten elämää niin arjessa kuin kriiseissä: rakennamme pysyvästi parempaa tulevaisuutta.

Pitkäjänteinen yhteistyö turvallisemman digiarjen rakentamiseksi ja lasten suojelemiseksi digitaalisessa maailmassa jatkui **Accenturen**, **Gigantin**, **Microsoftin** ja **Telian** kanssa.

Jatkoimme yhteistyötä **Orion Pharman** kanssa edistääksemme vähävaraisten lasten hyvinvointia kotimaassa sekä tukeaksemme elintärkeiden terveys- ja ravitsemuspalveluiden saatavuutta Itä-Afrikassa.

OP Ryhmä sekä **HalpaHalli** tavarantoimittajineen **Berner**, **Serla** ja **Varta** tukivat vähävaraisten perheiden lasten harrastustoimintaa valtakunnallisen Eväitä Elämälle -ohjelmamme kautta. **Tjärebrog** tuki toimintaamme maailmalla.

Pitkäaikainen kumppanimme **Fortum** tuki lasten syrjäytymistä ehkäiseviä ohjelmiamme Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa sekä humanitaarista työmme kriisialueilla. **UPM** tuki humanitaarista työtämme kriisi- ja konfliktialueilla. Sijoitusyhtiö **Athensmed** jatkoi pitkäjänteistä panostustaan Sudanin terveys- ja ravitsemusohjelmaamme. Kumppanimme **Paulig** jatkoi työmme tukemista nälkäkriisin lievittämiseksi.

Käynnistimme hankeyhteistyön **Nokian** kanssa digitaalisen saavutettavuuden parantamiseksi Länsi-Kenian kouluissa. **Konecranes** tuki humanitaarista työtämme Ukrainassa, erityisesti lasten koulunkäynnin ja mielen-terveyden tukemisessa.

Yritykset olivat erittäin merkittävässä roolissa *Anna lahjaksi tulevaisuus* -joulukeräyksessämme. Joulun pitkäaikainen yhteistyömme jatkui **Stockmannin** kanssa. **Pentikin** kanssa toteutimme *Suurella sydämellä* -tuotemyyntikampanjan sekä **Anu Pentikin** Penskat-taidenäyttelyn. Muita joulun yhteistyökumppaneitamme olivat **Dr. Oetker**, **Epassi**, **Kuvaverkko**, **Lejos** sekä **Ruokaboksi**.

Joulukeräyksen lahjoittajina oli jälleen laaja joukko yrityksiä, muun muassa **ABB, A Insinöörit, Avainyhtiöt, CGI, EY, Google/Tuiki Finland, Helsingin Mylly, Svea Bank** sekä **Sweco**.

Työmme yritys vastuun ja lapsen oikeuksien edistämiseksi liiketoiminnassa jatkui. Edistimme yritys yhteistyötä **YK:n Global Compact Suomen** ja **FIBS**in myötävaikutuksella, sekä kehitysjärjestöjen kattojärjestö **FINGO**n kanssa.

Säätiöt lasten rinnalla

Linnanmäen Huvipuistoa ylläpitävä **Lasten Päivän Säätiö** lahjoitti vuonna 2025 upeat 3,8 miljoonaa euroa suomalaisen lasten suojeluun perustajajärjestönsä kautta. Pelastakaa Lapset on yksi Lasten Päivän Säätiön kuudesta perustajasta.

Brita Maria Renlundin muistosäätiön sekä **Svenska Kulturfonden** rahoituksella jatkettiin Pelastakaa Lasten **Huippula-Toppen** palvelun toteuttamista ruotsinkielisten viidesluokkalaisten mediakasvatuksen tueksi.

Greta Maria Lindblom -säätiö tuki lasten suojelua itäisen ja läntisen Afrikan maissa. Pitkäjänteinen yhteistyömme **Eva af Heurlin** muistorahaston kanssa jatkui Etelä-Suomen tukihenkilötoiminnan parissa. Avustuksia toimintaamme myönsivät myös muun muassa **Eileen Starckjohann** ja **Thelma Starckjohann-Bruun Säätiö**, **Familjen G.J. Ehrnrooth** säätiö, **Ragnar Ekbergin Säätiö** sekä **Turvallisuuden Tuki-säätiö**.

Testamenttilahjoituksilla lapsille tulevaisuus

Saimme vuoden aikana testamenttilahjoituksia kunnioitettavan 1,5 miljoonan euron arvosta. Testamenttilahjoituksilla haluttiin turvata lasten tulevaisuus niin kotimaassa kuin maailmalla. Toteutamme äärimmäisellä kiitollisuudella ja kunnialla jokaisen testamenttilahjoittajan viimeisen tahdon lasten hyväksi.

Lasten Päivän Säätiön omistama, vuonna 1950 avattu Linnanmäen Huvipuisto kerää varoja lastensuojelutyölle. Vuosien saatossa lastensuojelutyölle on kerätty yhteensä jo yli 130 miljoonaa euroa.

KUVA: LINNANMÄKI

Lapset osallistuvat koulutustoimintaan Lapsiystävällisessä tilassa Gazassa.

Lapsilla on oikeus elää, oppia ja saada suojelua

Vuosi 2025 oli Pelastakaa Lasten uuden strategiakauden 2025–2027 ensimmäinen vuosi. Strategisten valintojemme taustalla ovat Suomessa ja globaalisti esillä olevat pitkänaikavälin trendit, jotka uhkaavat lapsen oikeuksien toteutumista. Näitä ovat muun muassa lapsiköhyys, lapsiin kohdistuva väkivalta verkossa sekä pitkittyvät konfliktit, ilmastonmuutoksen aiheuttamat kriisit ja eriarvoistuminen.

Työmme perustana on maailman laajimmin ratifioitu kansainvälinen ihmisoikeussopimus, YK:n lapsen oikeuksien sopimus. Työmme pitkän tähtäimen visio on, että kaikki lapset jäävät eloon, oppivat ja saavat suojelua. Teimme vuonna 2025 työtä visiomme ohjaamana neljän strategisen tavoitteen saavuttamiseksi, jotka keskittyvät erityisesti:

- » tuen saatavuuden edistämiseen lapsille kotimaassa ja humanitaarisissa kriiseissä
- » lasten osallisuuden toteutumiseen kaikessa toiminnassamme
- » lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseen
- » lapsiköyhyyden vähentämiseen.

Vuonna 2025 tavoitimme kotimaassa **80 995** lasta ja kansainvälisesti **36 029 031** lasta.

Seuraamme strategian toteutumista erilaisten menetelmien avulla varmistaaksemme, että työmme on tuloksellista ja tehokasta. Tärkeää on paitsi työmme tavoittavuus, myös sen vaikutukset. Haluamme, että työllämme on konkreettisia ja pysyviä, positiivisia vaikutuksia lasten elämään. Näitä vaikutuksia kuvaamme tässä raportissa keräämämme tulostiedon perusteella.

PELASTAKAA LASTEN VISIO 2030

	Eloonjääminen Yksikään alle 5-vuotias lapsi ei menehdy.	Oppiminen Kaikilla lapsilla on pääsy laadukkaaseen opetukseen.	Suojelu Lapsia kohtaan ei esiinny väkivaltaa.	
Tavoitteemme	TAVOITE 1 Lapset saavat tarvitsemaansa tukea	TAVOITE 2 Lasten oikeus osallisuuteen vahvistuu	TAVOITE 3 Lapsuus ilman väkivaltaa	
Mikä muuttuu toimintamme tuloksena?	<p>↑</p> <p>Lasten ja nuorten pääsyä palveluiden ja toimintojen piiriin on edistetty kotimaan toiminnoissa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Järjestömme palvelut ja toiminnot ovat joustavia ja laadukkaita. • Perheiden varhaista tukea vahvistamalla on ehkäisty eriarvoistumista. • Lapset ovat päässeet turvalliseen ja laadukkaaseen opetukseen kansainvälisen työemme tuella. • Lapset ovat päässeet terveys- ja ravitsemus-palveluihin humanitaarisissa kriiseissä. 	<p>↑</p> <p>Lasten ja nuorten kokemus osallisuudesta on vahvistunut järjestön toiminnoissa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lasten ja nuorten kanssa toimivien ammattilaisten ja vapaaehtoisten osaaminen lapsen osallisuudesta on lisääntynyt. • Lasten ja nuorten näkemysten huomiointi kuntien, HV-alueiden ja valtakunnan tason päätöksenteossa on parantunut. 	<p>↑</p> <p>Lapsiin verkossa ja verkon ulkopuolella kohdistuvan väkivallan vähentämiseksi on käytössä rakenteita ja toimintamalleja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lasten, perheiden ja ammattilaisten ymmärrys ja osaaminen väkivallan vaikutuksista lapsiin ja väkivallan ennaltaehkäisystä on vahvistunut. • Lasten väkivallan kokemuksia on saatu näkyväksi ja suojelun keskeisyys kriiseissä, sodissa ja katastrofeissa on tunnistettu. • Lasten ja perheiden pääsy laadukkaisiin lastensuojelupalveluihin ja tukeen on vahvistunut kansainvälisissä toiminnoissa. 	<p>↑</p> <p>Pienituloisten perheiden lasten hyvinvointia on lisätty Suomessa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lasten köyhyyden kokemuksia on saatu näkyväksi ja sen vähentämiseksi on käytössä rakenteita ja toimintamalleja. • Sosiaaliturvan ja käteisavun piirissä olevien lasten kasvu ja kehitys on parantunut kansainvälisten hankkeidemme avulla. • Sosiaaliturvan ja/tai käteisavun piirissä olevien ihmisten, erityisesti nuorten toimeentulomahdollisuudet ovat parantuneet kansainvälisten hankkeidemme avulla. • Budjetointi ja julkisten varojen käyttö sekä siihen liittyvät linjaukset ovat johdonmukaisia, riittäviä ja lasten ja heidän perheidensä tarpeita vastaavaa. • Sosiaaliturvan tai taloudellisen tuen saavutettavuus on parantunut kansainvälisten hankkeidemme avulla.

TAVOITE 1

Lapset ja nuoret saavat oikea-aikaisesti tarvitsemiaan palveluja

Pelastakaa Lapset pyrkii vaikuttamaan siihen, että Suomessa palvelujen ja varhaisen tuen piirissä olevat lapset saavat tarvitsemaansa ja heitä parhaiten tukevaa palvelua joko Pelastakaa Lasten toiminnassa tai muussa sopivassa palvelumuodossa.

Vuonna 2025 varhaisen tuen palvelun piirissä oli 1500 lasta, Kuopion ja Joensuun perheentaloilla tavoitimme yli 2000 aikuista ja 4000 lasta. Kohtasimme nettinuorisotalo Netarissa nuoria yli 40 000 kertaa. Lastensuojelun tukiperhetyössä, varhaisessa tuessa sekä kohtavassa toiminnassa nojaamme vahvasti vapaaehtoisten rooliin ja ilman 3500 vapaaehtoista emme olisi pystyneet tukemaan näin suurta joukkoa lapsia, nuoria sekä perheitä. 75 prosenttia järjestön toimintaan osallistuneista lapsista, nuorista ja huoltajista kertoi toiminnan vahvistaneen heidän hyvinvointiaan.

Vuonna 2025 hyvinvointialueiden taloudelliset vaikeudet näkyivät perheiden saamien palveluiden järjestämisessä. Eri alueilta on havaittu huolestuttavia merkkejä siitä, että muun muassa perheiden tarvitsemista avohuollon tukitoimista säästetään ja se edesauttaa ongelmien muuttumista aiempaa haastavammiksi. Pelastakaa Lasten palveluissa lapsia ja perheitä tuettiin sosiaalihuollon ja lastensuojelun avohuollon vaiheessa tukiperhetoiminnan ja perhekuntoutuksen kautta ja sijaishuollon vaiheessa perhehoidossa, lastenkodeissa ja erityislastenkodeissa. Vuonna 2025 lapsilähtöisyys toteutui laatukriteerien mukaisesti 91 prosenttia lasten asiakkuuksista. Kaikilla Pelastakaa Lasten palveluilla on SHQS-laaduntunnustus.

Humanitaarinen, elämää pelastava työmme ympäri maailman merkitsee myös globaalisti lapsille pääsyä elintärkeiden peruspalvelujen äärelle. Arvioiden mukaan yli 460 miljoonaa lasta eli vuonna 2025 konfliktien tai kriisin uhkaamalla alueilla ja yli 200 miljoonaa lasta olisi ollut humanitaarisen avun tarpeessa. Globaalisti humanitaarisen avun rahoitus kuitenkin väheni merkittävästi vuoden 2025 aikana.

Pelastakaa Lapset pyrki tukemaan hädänalaisia lapsia ja perheitä sekä akuuteissa että pitkittyneissä humanitaarisissa kriiseissä. Edistimme vuonna 2025 lasten terveyttä ja ravitsemusta paitsi terveystalouksia vahvistamalla myös vanhempien kouluttamisen avulla Sudanissa ja Somaliassa. Humanitaarisella työllämme edistimme myös lasten pääsyä turvallisen ja inklusiivisen koulutuksen piiriin hauraissakin olosuhteissa. Ukrainassa ja Sudanissa lapset elivät vuonna 2025 edelleen pitkittyneiden sotien jaloissa ja järjestimme yhteensä 121 516 lapselle turvallisia koulutiloja, jaoimme opetusmateriaaleja ja koulutarvikkeita sekä tarjosimme psykososiaalista tukea. Tärkeä osa humanitaarista työtämme on aina lasten suojeleminen väkivallalta, seksuaaliselta väkivallalta ja häirinnältä ja tässä paikallisten yhteisöjen, perheiden ja viranomaistoimijoiden kanssa tehtävä yhteistyö on avain tuloksiin.

Tuloksia

Lasten, nuorten ja huoltajien hyvinvointi

Pelastakaa Lasten lastensuojelupalveluihin, pakolais- ja valmiustyöhön, varhaisen tuen ja perheentalon toimintaan sekä Netariin osallistuneista lapsista, nuorista ja huoltajista kertoi toiminnan vahvistaneen heidän hyvinvointiaan.

Lasten turvallisuuden kokemus

Pelastakaa Lasten lastensuojelupalveluihin, pakolais- ja valmiustyöhön, varhaisen tuen toimintaan sekä Netariin osallistuneista lapsista tunsivat olonsa turvalliseksi järjestön toiminnoissa ja palveluissa.

Lapsilähtöisyys asiakkuuksissa

Lasten asiakkuuksista Pelastakaa Lasten lastensuojelupalveluissa lapsilähtöisyys toteutui laatukriteerien mukaisesti.

Koulutus, terveys ja ravitsemus

283 490

Lasten määrä, jotka ovat päässeet kouluun, saaneet terveyspalveluita tai ravitsemustukea Pelastakaa Lasten kautta humanitaarisia kriisejä kohdanneissa Sudanissa ja Ukrainassa, ulkoministeriön ja EU:n tuella.

Laadukkaita palveluita lapsille ja nuorille – kotimaassa ja maailman kriiseissä

NÄIN ME SEN TEEMME:

- » Järjestämme lastensuojelupalveluita hyvinvointialueilla.
- » Tarjoamme haastavissa elämäntilanteissa oleville lapsille ja perheille varhaista tukea.
- » Tarjoamme ryhmä- ja vertaistukea maahanmuuttajataustaisille perheille sekä lapsiperheille perheentaloissa Kuopiossa ja Joensuussa.
- » Toteutamme lapsi- ja nuorisoystävällisiä tiloja vastaanottokeskuksissa Oulussa, Turussa ja Helsingissä.
- » Tarjoamme nuorille turvallista keskusteluseuraa ja tukea verkossa.
- » Tarjoamme konfliktien ja kriisien keskellä eläville lapsille psykososiaalista tukea, suojelua ja lapsiystävällisiä tiloja.
- » Tuemme lasten turvallista kouluun pääsyä myös humanitaaristen kriisien keskellä ja vahvistamme paikallisten viranomaisten mahdollisuuksia ylläpitää koulutustarjontaa.
- » Tarjoamme humanitaaristen kriisien keskellä terveys- ja ravitsemuspalveluita lapsille ja perheille.

Lapsiperheet kokevat varhaisen tuen ainutlaatuisena ja vaikuttavana

Pelastakaa Lasten tarjoama varhainen tuki on tärkeä osa palvelujärjestelmää. Vanhemmat kertovat tuen vahvistavan heidän mielenterveyttään ja jaksamistaan sekä lasten turvallisuutta arjessa.

Pelastakaa Lapset selvitti varhaisen tuen piirissä olevien perheiden elämäntilannetta, tuen tarpeita ja kokemuksia palvelujärjestelmästä. Tavoitteena oli tuoda esiin perheiden kokemuksia Pelastakaa Lasten varhaisen tuen palveluista ja yleisesti koko palvelujärjestelmästä.

SUURIMMALLA OSALLA TALOUDELLISIA HAASTEITA

Suurin tuen tarpeen taustalla oleva syy on taloudelliset haasteet, joita oli 86 prosentilla vastaajista. 61 prosenttia kertoi, että ainakin yhdellä perheenjäsenellä on sairaus, vamma tai erityispiirre, joka kuormittaa arkea. 60 prosenttia asuu yksin lapsen tai lasten kanssa ilman kunnollista tukiverkostoa.

Perheet saavat matalan kynnyksen neuvontaa, vertaistukea, kohdatuksi ja kuulluksi tuleminen kokemuksia sekä käytännön apua lapsille ja heidän vanhemmilleen. Vapaaehtoisena toimivat sporttikummit, kummikodit, tukihenkilöt ja lomakodit tukevat vanhempien jaksamista ja mielenterveyttä sekä vahvistavat lasten turvallisuutta arjessa.

LAPSILLE LISÄÄ TURVALLISIA AIKUISIA

Vanhemmat kertovat varhaisen tuen mahdollistavan lapsille elämyksiä, lisää ystäviä ja turvallisia aikuisia sekä vanhemmalle omaa aikaa sekä kokemusten jakamista muiden aikuisten kanssa. Harrastustuen avulla lapset voivat harrastaa, mikä vahvistaa heidän hyvinvointiaan ja osallisuuttaan. Perheille tarjotut tapahtumat puolestaan vahvistavat yhteisöllisyyden kokemuksia.

Varhaisen tuen selvitys

- Kyselyyn vastasi 166 huoltajaa.
- Aineistoa täydennettiin 25 vanhemman ja 17 lapsen haastatteluilla.
- Varhaisen tuen kautta lapsille tarjotaan sporttikummeja, tukihenkilöitä, kummikoteja ja lomakoteja.
- Perheille ja lapsille voidaan jakaa ruokalajakortteja ja harrastustukea.

Netari kohtaa nuoret siellä, missä he viettävät aikaansa

Nuorten tarve saada tukea sosiaalisessa mediassa kasvaa. Alustoilla kohdataan runsaasti ahdistavaa sisältöä, loukkaavia kommentteja ja kiusaamista. Turvallisten aikuisten läsnäolo on siksi entistä tärkeämpää.

Vuonna 2025 oli Netarissa kohdattiin nuoria yhteensä 41 333 kertaa – enemmän kuin koskaan aiemmin. Kohtaamisten määrän kasvu kertoo paitsi nuorten lisääntyneestä tuen tarpeesta myös Netarin vahvasta läsnäolosta sosiaalisessa mediassa, erityisesti nuorten aktiivisesti käyttämässä TikTokissa.

Vuoden aikana käynnistyi uusi kahdenkeskinen kohtaava työ TikTokissa nimellä Netari DM, jossa nuoret voivat matalalla kynnyksellä ottaa heitä mietityttävissä asioissa yhteyttä Netariin yksityisviesteillä.

PITKÄKESTOINEN TUKI VASTAA NUORTEN TARPEISIIN

Nuoret kokevat usein tällaisen Netarin tarjoaman pitkäkestoisemman tuen omiin tarpeisiin sopivammaksi kuin kertaluontoiset palvelut, sillä vastassa ovat tutut päivystäjät eikä omaa asiaansa tarvitse kertoa joka kerralla alusta.

” En halua koko ajan samoja asioita sanoa eri henkilölle.

Nuoren palaute

JALKAUTUMINEN SOMEEN LEVITTÄÄ POSITIIVISTA SOMEKULTTUURIA

Netarin ohjaajat ovat myös läsnä TikTokin kommenttikentissä. He jalkautuvat levittämään positiivista somekulttuuria kehumalla ja kannustamalla nuoria, jotta somen kautta olisi mahdollista saada voimaa ja positiivisia kokemuksia. Tätä työtä vahvistettiin määrätietoisesti vuoden 2025 aikana.

Netarin työssä yhdistyvät juuri ne asiat, joita nuoret tämän päivän digitaalisessa arjessa eniten tarvitsevat: matala kynnyys, läsnäolo ja turvallinen aikuinen.

KUVITUSKUVA: MONA SALMINEN/PELASTAKAA LAPSET

Sijaishuollon palvelut koettiin merkityksellisiksi

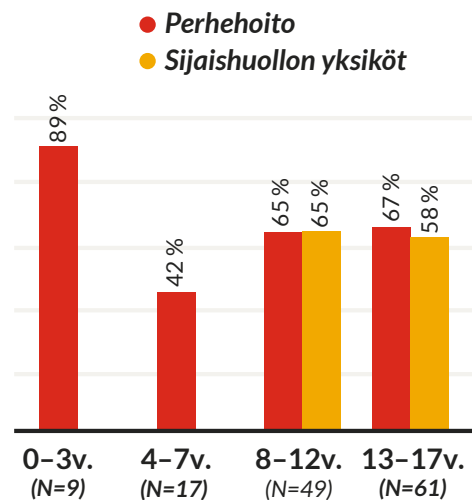
Lasten oikea aikaisten ja tarkoituksenmukaisten sijaishuollon palvelujen järjestäminen on tärkeää sekä sijaishuollossa asuville lapsille ja heidän vanhemmilleen, että sosiaalityölle. Sosiaalityön tehtävänä on löytää lapselle paras mahdollinen sijaishuollon ratkaisu silloin, kun lapsi ei voi asua omien vanhempiansa luona. Tämä selviää Vaikuttavuus esiin -kyselyn palautteista.

Olemme vahvistaneet sijaishuollon palveluidemme vaikuttavuuden arviointia vuodesta 2024 lähtien, voidaksemme tarjota lapsille heidän hyvinvointiaan kohentavaa, vaikuttavaa sijaishuollon palvelua.

Vuoden 2024 alusta käyttöön otettu Vaikuttavuus esiin -kysely toteutetaan sijaishuollon yksiköissä sekä perhehoidossa. Kyselyn avulla tuomme esiin lasten ja nuorten omaa kokemusta hyvinvointinsa muutoksesta Pelastakaa Lasten sijaishuollossa asumisen ajalta. Kyselyssä lapsi saa antaa arvionsa koskien hyvinvointiaan, toimintakykyään ja elämäntilannettaan arjen sujuvuuden, sosiaalisten suhteiden, turvallisuuden tunteen, toiveikkouden ja haittakokemusten näkökulmista. Kyselyn toteutustiheys vaihtelee sijaishuollon palveluittain.

Kyselyyn vastattiin vuoden 2025 aikana 136 kertaa.

Osuus vastaajista, jotka kokivat hyvinvointinsa parantuneen tai pysyneen ennallaan:

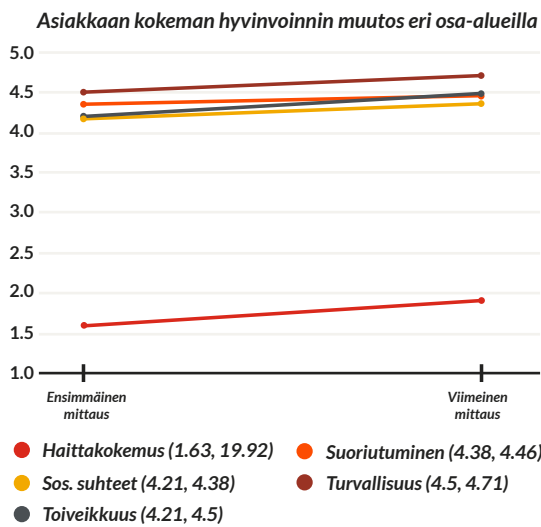

Positiivinen muutos sijaishuollossa asuvien nuorten kokemuksena

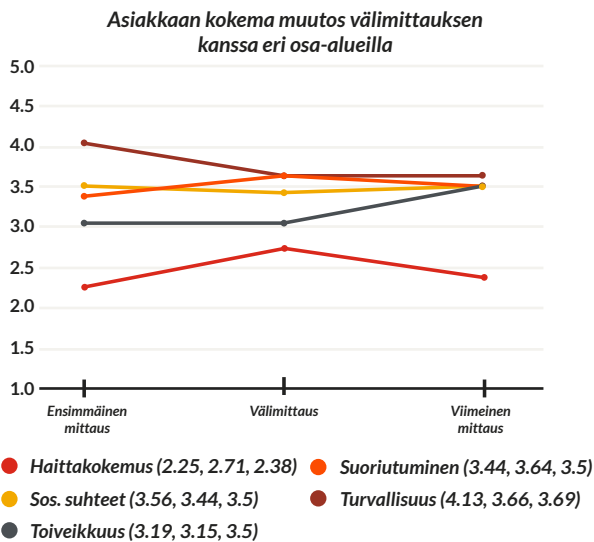
Vuoden 2025 aikana perhehoidossa asuvat nuoret (13–17-vuotiaat) arvioivat oman hyvinvointinsa kohentuneen kaikilla mitattavilla hyvinvoinnin osa-alueilla: turvallisuus, toiveikkuus, sosiaaliset suhteet, suoriutuminen. Perhehoitoon verrattuna sijaishuoltoyksiköissä asuvien nuorten kokemukset hyvinvoinnin muutoksista olivat selkeämmin jakautuneita myönteiseen ja kielteiseen suuntaan.

Nuorten kokemus turvallisuuden ja toiveikkuuden lisääntymisestä oli kuitenkin vahvaa kaikissa sijaishuollon palveluissa, sekä perhehoidossa että lastensuojelunlaitoshoidossa 13–17-vuotiaiden omassa arvioinneissa.

Perhehoidossa asuvien 13–17-vuotiaiden vastaukset

Sijaishuoltoyksikössä asuvien 13–17-vuotiaiden vastaukset

PYSYVYYTTÄ JA VAKAUTTA PERHEHOIDOSSA JA SIIJAISHUOLTOYKSIKÖISSÄ

Alakouluikäisten (8–12-vuotiaat) Pelastakaa Lasten sijaishuollossa asuvien lasten kokemukset hyvinvoinnin muutoksesta osoittavat, että alakouluikäisten lasten arki sijaishuollon yksiköissä sekä perhehoidossa on pääosin pysyvää, vakauttavaa ja tasaista. Turvallisuuden kokemuksen positiivinen kehityssuunta on vahvaa alakouluikäisten omassa arvioinneissa kaikissa sijaishuollon palveluissa, niin perhehoidossa kuin lastensuojelun laitoshoidossa.

Pelastakaa Lasten perhehoidossa asuvien kaikkien nuoriempien (0–3-vuotiaat) kohdalla turvallisuuden, toiveikkuuden sekä sosiaalisten suhteiden kokemus pysyi vakaana tai kehittyi myönteisesti vuoden 2025 aikana. Perhehoidossa leikki-ikäisten (4–7-vuotiaat) kohdalla kokemus omasta hyvinvoinnista oli polarisoitunut eri mitattavilla hyvinvoinnin osa-alueilla. Lasten kokemus sijaishuollosta kokonaisuutena oli kuitenkin myönteisessä kehityssuunnassa.

Sijaishuollossa asuvien lasten kokonaisvaltainen hyvinvointi vahvistuu vähitellen ja lasten aiemmat kokemukset, ja perheiden elämäntilanne eivät muutu nopeasti, vaan hyvinvoinnin rakentuminen on usein pitkä ja myös yksilöllinen prosessi.

- » Valtaosa lapsista ja nuorista koki hyvinvointinsa joko parantuneen tai pysyneen ennallaan.
- » Turvallisuuden kokemuksen positiivinen kehityssuunta on vahvaa sekä perhehoidossa että sijaishuoltoyksiköissä asuvien lasten arvioissa.

Vaikuttavuus esiin -kysely

- Mittaa lapsen omaa kokemusta elämäntilanteesta, toimintakyvystä ja hyvinvoinnista
- Toteutetaan sekä sijaishuollon aikana, että sen päättymisen jälkeen
- Kehittänyt Ensi- ja turvakotien liitto osana Vaikuttavuus esiin -hanketta (2018–2021)

Psykososiaalista tukea lapsille Ukrainaan

Pelastakaa Lapset jatkoi konfliktin keskellä elävien lasten ja perheiden tukemista Ukrainassa. Toiminnallamme vahvistimme koulutuksen, lasten suojelun ja psykososiaalisen tuen saatavuutta Harkovan ja Sumyn alueilla ulkoministeriön ja lahjoittajien tuella.

Koillis-Ukrainassa sijaitseva Sumyn alue on ollut lähes päivittäisten ilmaiskujen ja tykistötulen kohteena. Sota on riistänyt lapsilta tavallisen, turvallisen arjen. Konfliktin keskellä kasvamisella on merkittäviä vaikutuksia lasten mielenterveyteen. Alueen turvallisuustilanteen vuoksi oppilaat vuorottelevat lähiopetuksen ja etäopetuksen välillä.

Koulussa ollessaan lapset ovat jatkuvasti valppaina mahdollisten ilmaiskujen takia, ja opetus tapahtuu usein suojatiloissa, kuten kellareissa. Tällaisissa olosuhteissa oppiminen on erittäin kuormittavaa. Lisäksi pitkäkestoinen etäopetus vaikuttaa kielteisesti lasten henkiseen kehitykseen ja mielenterveyteen heikentämällä sosiaalisia ja tunnetaitoja.

Sumyn alueella Pelastakaa Lapset järjesti opettajille ja lapsiystävällisten tilojen ohjaajille koulutusta lasten psykologisesta ensiavusta ja hyvinvoinnista. Koulutuksiin osallistui 125 opettajaa ja lapsiystävällisten tilojen ohjaajaa (121 naista ja 4 miestä).

Psykologinen ensiapu ja hyvinvointi -koulutus tarjosi opettajille tietoa ja käytännön työkaluja lasten stressireaktioiden käsittelemiseksi kriisitilanteissa ja niiden jälkeen. Lisäksi koulutus vahvisti opettajien ja ohjaajien omaa henkistä kestävyyttä kriisin keskellä. Opettajat kertoivat oppineensa, miten hallita omia tunnereaktioitaan konfliktin keskellä. Samalla he saivat konkreettisia keinoja tukea oppilaiden hyvinvointia, auttaa heitä keskittymään ja tuntemaan olonsa turvallisemmaksi koulussa.

Stefaniaa käy Pelastakaa Lasten ja Ulkoministeriön tukemassa koulussa Sumyn alueella Ukrainassa.

KUVA: YURIILAVRYK / PELASTAKAA LAPSET

TAVOITE 2

Lasten oikeus osallisuuteen vahvistuu

Yksi keskeisimmistä lapsen oikeuksista on lapsen mahdollisuus vaikuttaa itseään koskeviin asioihin, toimintaan ja osallistua päätöksiin. Tavoitteemme on, että lapsi saa kokemuksen osallisuudesta ja siitä, että hän voi aidosti osallistua toimintamme kehittämiseen. 88 prosenttia järjestön toimintaan osallistuvista lapsista kertoi kokevansa osallisuutta järjestön toiminnoissa ja palveluissa.

Vuonna 2025 järjestimme kotimaassa 44 kehittämissä työpajaa lasten kanssa, joihin osallistui yhteensä useita satoja lapsia. Lapset osallistuivat muun muassa lastensuojeluyksiköiden tapahtumien ja retkien suunnitteluun, erilaisten ohjeistusten, lomakkeiden ja työkalujen muokkaamiseen lapsiystävällisemmäksi sekä lapsi- ja nuorisoystävällisten tilojen kehittämiseen. 63 prosentissa toimintoja tehtiin lasten kanssa kehittämistyötä.

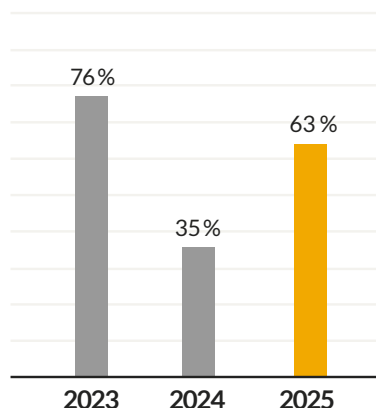
Lapsen osallisuus ei voi toteutua, jos lapsen elämään vaikuttavat aikuiset eivät näe sitä tärkeänä ja merkittävänä lapsen kehityksen, kasvun ja hyvinvoinnin kannalta. Siksi vahvistimme ammattilaisten, viranhaltijoiden ja päättäjien ymmärrystä osallisuudesta. Vuoden 2025 aikana järjestimme lasten osallisuudesta seitsemän koulutusta, johon osallistui yli 240 ammattilaista. Koulutuksiin osallistuneista ammattilaisista 86 prosenttia kertoi hyötynensä antamastamme koulutuksesta.

Pohjois-Karjalassa, osana EU-rahoitteista hanketta pyrittiin vahvistamaan pienimpien ja erityisen haavoittavassa asemassa olevien lasten osallistumista ja kuulemistä lapsiperheiden palveluissa ja lapsia koskevia päätöksiä tehtäessä.

Lasten osallistaminen ja osallistuminen oli tärkeä osa lastenoikeusperustaista työtämme myös kansainvälisessä toiminnassa. Vahvistimme Sambiassa, Somaliassa, Burkina Fasossa ja Norsunluurannikolla lasten oikeuksien ryhmiä, joissa lapset paitsi toimivat yhdessä ja oppivat elämänhallinnan kannalta oleellisia taitoja, myös saivat opastusta siitä, miten tunnistaa lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa ja hakea apua – sekä omassa elinympäristössään että verkossa. Ryhmissä oli mukana myös vammaisia lapsia, joiden osallisuuden vahvistaminen on ohjelmiamme tärkeä periaate. Länsi-Afrikan lastensuojeluhankkeissamme lasten omia kokemuksia haasteistaan sekä arvioita antamastamme tuesta kerättiin suomalaisen AskKids-virtuaalisovelluksen avulla. Myös humanitaarisissa hankkeissamme lapsille turvallisten tilojen puitteissa lasten omaa osallisuutta vahvistettiin eri menetelmin. Varmistimme, että vähintään 90 prosentissa toiminnoistamme lapsen osallisuus toteutui kriteerien mukaisesti.

Tuloksia

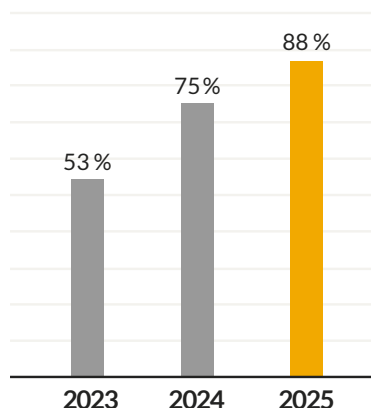
Lasten kanssa kehittäminen

63 %

Pelastakaa Lasten lastensuojelupalveluihin, pakolais- ja valmiustyöhön, varhaisen tuen ja perheentalon toimintaan sekä Netariin osallistuneista lapsista, nuorista ja huoltajista kertoi toiminnan vahvistaneen heidän hyvinvointiaan. 2023 ja 2025 korkeita tuloksia selittää osin se, että näinä vuosina on ollut käynnissä lasten kanssa kehittämisen pilotteja useissa eri toiminnoissa.

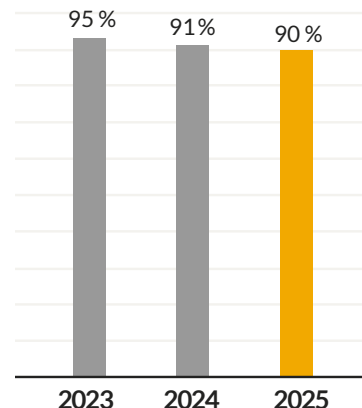
Lasten osallisuus kotimaan työssä

88 %

on se osuus Pelastakaa Lasten kotimaan toiminnoista ja palveluista, joissa on tehty kehittämistyötä yhdessä lasten kanssa. Lasten kanssa on kehitetty esimerkiksi vastaanottokeskuksen tiloja, lapsille suunnattuja lomakkeita varhaisen tuen toiminnoissa, ja nuorten kanssa väkivaltaisen ekstremismin ja radikalisoitumisen ennaltaehkäisyä. Lastenkodeissa lapset ovat olleet mukana kehittämässä yksiköiden toimintaa.

Lasten osallisuus kehitys-yhteistyöhankkeissa

90 %

lapsen osallisuuden avainkriteereistä täyttyi Pelastakaa Lasten kansainvälisessä työssä. Kriteereitä tarkasteltiin esimerkiksi seuraavien kysymysten kautta: Jaettiin tietoa työstämme lapsiyhteistyössä? Otettiin työstämme saadut palautteet huomioon päätöksenteossa hankkeiden kehittämiseksi? Saivatko lapset ja yhteisöt tietoa palautteensa vaikutuksista?

Kaikilla lapsilla oikeus osallisuuteen

NÄIN ME SEN TEEMME:

- » Kehitämme lapsiperheille suunnattuja palveluita yhdessä lasten kanssa.
- » Kehitämme lapsiyhteistyökeinoja kysyä ja kerätä palautetta lapsilta.
- » Koulutamme ammattilaisia lasten osallisuudesta.
- » Kuulemme lasten ja nuorten kokemuksia sekä tuemme heidän mahdollisuuksiaan vaikuttaa.
- » Suunnittelemme, toteutamme, seuraamme ja arvioimme toimintaamme yhdessä lasten kanssa.

Vastaanottokeskuksessa asuvien lasten kokemukset leikin avulla esiin

Pelastakaa Lapset järjesti vastaanottokeskuksissa asuville lapsille osallisuustyöpajoja, joissa pienimmätkin lapset pääsivät kehittämään vastaanottokeskuksia. Työpajojen pohjalta kehitetään lasten ja nuorten osallistamisen malli.

Lasten tuki vastaanottotoiminnassa -hankkeessa järjestettiin lapsille neljä osallisuustyöpajaa. Vastaanottokeskusten Lapsi- ja Nuorisoystävällisissä pidetyissä työpajoissa oli mukana 62 lasta. Työpajojen suunnittelun perustana toimi järjestön lapsikeskeisen palveluotoiminnan malli.

Vuonna 2026 osallisuustyöpajojen pohjalta tuotetaan lasten ja nuorten osallistamisen malli, jota hyödynnetään vastaanottokeskusten työntekijöiden koulutuksessa. Näin ollen lasten osallisuutta vastaanottokeskuksissa pystytään vahvistamaan myös jatkossa.

LEIKKI YHTEISENÄ KIELENÄ

Osallisuustyöpajoissa tarkasteltiin vastaanottokeskusten tiloja sekä vuorovaikutusta lasten ja nuorten silmin. Tavoitteena oli kehittää vastaanottoympäristöä heidän ajatustensa perusteella. Työpajoissa yhteinen tekeminen ei perustunut pelkkään puheeseen, vaan kokemuksia kerättiin leikin, askartelun ja yhteisen liikkumisen avulla.

KOKEMUSTIEDOLLA KEHITETÄÄN TOIMINTAA

Lasten kokemustieto auttaa vastaanottokeskusten työntekijöitä kehittämään toiminnasta entistä lapsiystävällisempää. Työpajoissa lapset nostivat esille turvalliset aikuiset, rauhalliset tilat, uudet ystävät, lämpimät vaatteet, ruoan ja toiveet omasta kodista. Eräs lapsi esitti toiveen aikuisille:

“Uusi lapsi pitäisi esitellä muille lapsille, jotta hän voisi saada uusia kavereita.”

KUVA: TERHI EKBOVI / PELASTAKAA LAPSET

Talvisissa osallisuustyöpajoissa lapset askartelivat toiveiden lumihiihtaleita, joihin kirjoitettiin toiveiksi legoja, robotteja ja karkkia, mutta myös ystäviä, rauhaa, normaalia kotia ja hyvää elämää kaikille.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Lasten tuki vastaanottotoiminnassa -hanke on Euroopan unionin osarahoittama.

Lasten näkemysten huomioiminen päätöksenteossa

Pelastakaa Lasten pilotti vahvisti Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella alle 12-vuotiaiden ja eriarvoisessa asemassa olevien lasten kuulemista. Lasten näkemykset tuotiin päätösten valmisteluun aiempaa järjestelmällisemmin.

Pelastakaa Lapset pilotoi lasten kuulemista osana lapsivaikutusten arviointia (LAVA) yhteistyössä hyvinvointialueen, Joensuun kaupungin ja SOS-Lapsikylän kanssa.

Pilotti vahvisti alueellista osaamista. Päätöksentekijöiden tiedot ja taidot kuulla lapsia kasvoivat, ja lasten osallistumismahdollisuudet lisääntyivät. Tämän seurauksena lasten ja nuorten näkemykset voidaan huomioida aiempaa paremmin päätöksenteossa. Lisäksi pilotti loi perustaa LAVA-prosessin ja kaikkein pienempien lasten kuulemisen jatkokehitykselle ja rakenteille.

MUKANA PAIKALLISPÄÄTTÄJÄT JA VIRKAHENKILÖT

Lapsivaikutusten arvioinnin aiheena oli tarkastella lasten näkökulmasta hyvinvointialueella kehitteillä olevaa Oma tiimi -mallia. Mallin tavoitteena on vahvistaa organisaatioiden välistä yhteistyötä, jotta perheet saisivat jatkossa apua entistä sujuvammin.

Pelastakaa Lasten pilotissa järjestettiin 12 lasten tapaamista Joensuun Perheentalolla, venäjänkielisten vertaisryhmässä ja joensuulaisen seurakunnan iltapäiväkerhossa. Mukana oli yhteensä 48 pientä lasta. Tilaisuuksiin osallistui myös kuusi alue- ja paikallistason päättäjää sekä virkahenkilöä.

PÄÄTTÄJÄT ARVOSTAVAT LASTEN MIELIPITEITÄ

Päätäjien ja yhteistyökumppaneiden antaman palautteen mukaan 80 prosenttia ymmärsi aiempaa paremmin lasten mielipiteiden merkityksen ja sai lisää tietoa eriarvoisessa asemassa olevien lasten kohtaamisesta. Lisäksi 80 prosenttia sai uutta tietoa, jota pystyy hyödyntämään työssään.

Lapset kokivat lapsiystävälliset ja moninaiset osallistumismenetelmät mieluisiksi. Valtaosa lapsista osallistui aktiivisesti, kuten eräs osallistuja tiivistä: "Kaikilla on ollut kivaa."

KUVITUSKUVA: LAURA OJA / PELASTAKAA LAPSET

European unionin osarahoittama

Pilotti on osa EU-rahoitteista (CERV) yhteistyöhanketta Inclusive Child Participation Networks.

Lapsen ääni -ystäväkirja

Nuorten kanssa työstettiin Lapsen ääni -raportin teemoja kahdessa verkkotyöpajassa syksyllä 2025. Työpajojen tuloksena Lapsen ääni -raporttiin tehtiin ystäväkirjasivut kokoamalla nuorten vastauksia. Nuoret haluavat, että heitä kuunnellaan ja he pääsevät vaikuttamaan elämäänsä liittyviin asioihin.

Ikä:

16, 16, 15, 14, 16, 14

Sukupuoli:

Tyttö x 5 Poika x 1

Harrastukseni:

Kuntosali, valokuvaus, kirjoittaminen, laulaminen, parkour, tanssi, kuoro, pianon soitto, soololaulu, erilaiset taiteenmuodot.

Kun ajattelen tulevaisuuttani, toivon...

Hyvää raha tilannetta, iloa ja ihmisiä, jotka arvostavat minua. Toivon, että saan hyvän koulutuksen, tehdä työtä, josta tykkään ja jolla pärjään rahallisesti. Toivon maailmaa, jossa sotia tai konflikteja ei olisi, sekä epätasa-arvoisuus olisi poissa. Maailmaa, joka olisi turvallinen. Toivon, että kaikilla olisi hyvä olla ja rasismia ei olisi niin paljoa ja, että Venäjän ja Ukrainan sota olisi loppunut. Toivon, että nuorten mielipiteitä kuunnellaan ja parempaa maailmanlaajuista tilannetta sekä inflaation laskua ideaaliseen prosenttiin.

Parasta nuorena olemisessä on...

Vapaus ja huolettomuus. Se kun on aikaa olla kavereiden kanssa, käydä harrastuksissa ja viettää vapaa-aikaa. Kun vapaudet lisääntyvät, mutta ei ole vielä niin paljon velvollisuuksia kuin aikuisilla. Kun tulevaisuus on avoin ja täynnä mahdollisuuksia. Ystävät, koulu, perhe ja aikuistumisen tuomat uudet kokemukset tekevät nuoruudesta parasta.

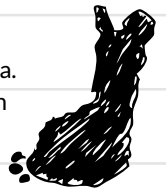
Minua huolettaa eniten...

Mielenterveys, nuorten arjen haasteet, epätasa-arvo, talous ja sodat sekä aikuistuminen tähän maailmaan. Huolettaa rahatilanne, työttömyys, hallituksen leikkaus tärkeistä asioista esim terveydenhuollosta ja koulutuksesta sekä äärikonservatiivisten ajatuksien lisääntyminen. Huolettaa jos en osaa mitään ja, että epäonnistuisin.

Tulevaisuuden Suomi on...

Kaunis, iloinen ja rauhallinen. Sellainen, jossa jokaisella on hyvä olla. Kaikkia kunnioittava, vaaraton ja tasavertainen ilman sotaa. Sellainen, jossa nuoria kuunnellaan eikä vähätellä niin paljoa. Joka tarjoaa oikeuden koulutukseen ja vapaaseen elämään sekä parempaa kouluruokaa ja samaa palkkaa samasta työstä.

Haluaisin, että aikuiset ymmärtäisivät nuorten elämästä paremmin...

mielenterveysongelmista, nuorten ystävyys- ja parisuhteista, koulusta ja päihteistä sekä vaikeuksista koulun käynnissä. Sen, miten vaikeaa kun monet kysyy ”mikä susta tulee isona”, sulle heitetään koko ajan valtavan isoja päätöksiä sun omaan tulevaisuuteen liittyen, samalla kun et tiedä onko edes koko maailmalla tulevaisuutta. Aikuiset ei muista minkälaista oli olla nuori ja, että kuinka vaikeaa se on kun pitää mennä kouluun 8:15 ja koulu loppuu pahimmillaan puol 4. Sen että vaikka perustarpeet olisivat kunnossa kuten katto ja vaatteet päällä sekä ruokaa ja vettä saatavilla ei meinaa että kaikki olisi välttämättä hyvin.

KUVITUSKUVAT: ANNA AUTIO / PELASTAKAA LAPSET
PIIRROKSET: ATTE NYKÄNEN / PELASTAKAA LAPSET

Yhteistyössä YWCA:n sekä tieto ja viestintätekniikan viranomaisen kanssa koulutimme 15 sosiaalisen median vaikuttajaa opettamaan verkkoturvallisuutta alueen kouluissa.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

Tutut somekasvot auttavat sambialaisia lapsia puhumaan verkon riskeistä

Sambiassa, kuten muuallakin maailmassa, yhä useampi lapsi viettää aikaa päivittäin verkossa. Kohdatessaan pelottavia tai hämmäntäviä tilanteita moni jää kuitenkin ilman tukea.

Pelastakaa Lasten vuonna 2022 teettämän Zambia Kids Online -tutkimuksen mukaan lapset altistuvat haitalliselle sisällölle ja tuntemattomien yhteydenotoille, mutta harva uskaltaa kertoa aikuisille. Pelkoa herättävät mahdolliset väärinymmärrykset ja rangaistukset (esimerkiksi puhelimen tai netin käytön rajoitukset), joten lapset purkavat huoliaan useammin ystävilleen kuin aikuisille. Aikuisten vähäinen tuki on luonut kuilun, johon tarvitaan lapsiystävällisiä ratkaisuja.

Tähän tarpeeseen olemme tarttuneet Sambiassa, jossa tuemme lastensuojelua Copperbeltin läänissä. Koska verkon ulkopuolella koettu väkivalta ja verkkoväkivalta kulkevat usein käsi kädessä, olemme ottaneet lasten verkkoturvallisuuden osaksi työtämme. Yhteistyössä YWCA:n sekä tieto ja viestintätekniikan viranomaisen kanssa koulutimme 15 sosiaalisen median vaikuttajaa opettamaan verkkoturvallisuutta alueen kouluissa.

Muutos oli nopea ja näkyvä. Lapset, jotka olivat epäroineet puhua opettajille tai vanhemmille, avautuivat vaikuttajille, joiden somesisällöistä he olivat jo valmiiksi kiinnostuneita. Eräs vaikuttaja kuvasi: "Kun he tuntevat kasvomme, heidän on helpompi puhua meille." Oppilaat

kertoivat avoimesti verkkokiusaamisesta, kiristyksestä ja peloista, että omia kuvia käytettäisiin väärin – kokemuksista, joista moni ei ollut kertonut yhdellekään aikuiselle. Säännölliset käynnit vahvistivat luottamusta entisestään: hiljaisemmat oppilaat jäivät keskustelemaan tapaamisten jälkeen ja jakoivat huoliaan. Ilman turvallista aikuista nämä keskustelut olisivat saattaneet jäädä käymättä.

Luottamus loi pohjan myös konkreettiselle tuelle. Vaikuttajat valittiin huolellisesti. Heidät koulutettiin lasten suojelusta, ikätasoisesta viestinnästä, verkkoriskeistä sekä toimivista ilmoituskanavista. Kun lapsi kertoi huolestaan, vaikuttaja tiesi, miten toimia turvallisesti ja miten vakavat tapaukset ohjataan eteenpäin. Yhteistyö Pelastakaa Lasten ja kumppaneiden kanssa varmisti, että yksikään ilmoitus ei jäänyt ilman tukea.

Lapset oppivat myös käytännön taitoja kuten yksityisyysasetusten säätämistä ja harkintaa siitä, mitä verkossa kannattaa jakaa. Tärkein oivallus oli tämä: verkon haastavien tilanteiden kanssa ei tarvitse jäädä yksin.

Vaikutus ulottui koululuokkia pidemmälle. Vaikuttajat jakoivat tietoa myös somekanavissaan ja radio-ohjelmissaan, jolloin ne tavoittivat lapsia tapaamisten ulkopuolelta. Kun tieto tulee tutuilta ja luotettavilta kasvoilta, se huomataan, muistetaan ja jaetaan eteenpäin.

Nyt yhä useampi lapsi tietää, että verkon uhkista ei tarvitse selviytyä yksin. Lapset osaavat suojata itseään ja hakea apua.

TAVOITE 3

Elämä
ilman
väkivaltaa

Lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa ei tule hyväksyä. Jotta lapset voivat kasvaa turvassa, on vanhempien, lasten parissa toimivien ja lastensuojelun ammattilaisten sekä päättäjien ymmärrettävä väkivallan aiheuttamat haitat lapsille.

Lasten digiturvallisuus on Pelastakaa Lasten vahva osaamisalue. Järjestimme vuonna 2025 neljä etävanhempainiltaa sekä yhden läsnävanhempainillan digiturvallisuudesta, joihin osallistui yli 3750 vanhempaa ja huoltajaa. 92 prosenttia huoltajista kertoi, että heidän kykynsä ymmärtää, tunnistaa ja suojella lasta eri väkivallan muodoilta lisääntyi toimintamme tuloksena.

Vahvistimme myös lasten omaa kapasiteettia tunnistaa ja puuttua väkivaltaan, radikalisaatioon ja kiusaamiseen. Vuoden 2025 aikana 245 koulussa yli 6000 lasta arvioi omia digiturvataitojaan Huippula-palvelussa ja hyödynsi Huippulan digiturvaopetusmateriaaleja. Toimintaan osallistuneista lapsista 74 prosenttia kertoi, että heidän kykynsä ymmärtää ja tunnistaa eri väkivallan muotoja sekä hakea apua on lisääntynyt.

Nettivilhje analysoi vuoden 2025 aikana yhteensä lähes 900 000 kuvaa ja videota, joista miltei 655 000:n arvioitiin sisältävän lapsen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavaa materiaalia. Vuoden aikana koulutimme Suomessa yli 2000 ammattilaista lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ennaltaehkäisystä. 88 prosenttia koulutuksiin osallistuneista ammattilaisista kertoi hyötynsä antamastamme koulutuksesta. Vahvistimme myös lasten ja vanhempien tietoisuutta seksuaalisen häirinnän ja seksuaaliväkivallan vaikutuksista sekä ennaltaehkäisystä niin Suomessa kuin maailmalla.

Kehitysyhteistyömme avulla tuimme Sambiassa, Somaaliassa, Burkina Fasossa ja Norsunluurannikolla paikallisia viranomaisia ja kansalaistoimijoita lastensuojelun palvelunohjauksen kehittämiseksi, sosiaalityöntekijöiden osaamisen vahvistamiseksi sekä lasten psykososiaalisen tuen saatavuuden parantamiseksi. Työmme perustuu maailmallakin viranomaistoimijoiden ja yhteisöjen omien olemassa olevien toimintamallien kehittämiseen, jotta tuloksellisuus olisi kestäväällä pohjalla. Tarjosimme Pelastakaa Lasten asiantuntijoiden apua toimivien lastensuojelun mallien kehittämiseksi.

Yksi osa asiantuntijatyötämme oli tuki lastensuojelupalveluiden laadun parantamiseksi. Seurasimme laatukriteerien toteutumista virallisten lastensuojelun palveluntarjoajien parissa ja tukemme tuloksena 89 prosenttia palveluntarjoajista täyttikin laatukriteerit vuonna 2025. Laatutekijöitä ovat esimerkiksi lasten osallisuus, lasten turvaaminen prosesseissa, henkilökunnan osaaminen ja koulutustaso.

Palvelujen laadun ja saatavuuden lisäksi tärkeä osa työtämme oli tukea lasten vanhempia väkivallattomien ja lasten kehitystä edistävien kasvatustietojen käytössä tarkkaan suunnitellulla ja tutkimustietoon perustuvan koulutusohjelman avulla. Keskimäärin yli 90 prosenttia haastatelluista kohderyhmissämme koki, että heillä on nyt osaamista ja kykyä ehkäistä lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa ja puuttua siihen.

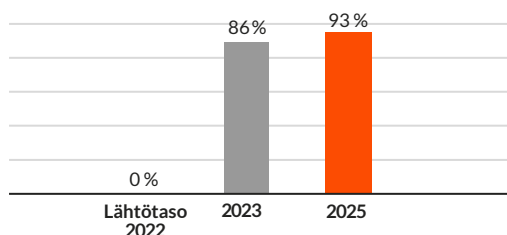
Tuloksia

Huoltajien kyky suojella lasta

Huoltajista kertoi, että heidän kykynsä ymmärtää, tunnistaa ja suojella lasta eri väkivallan muodoilta lisääntyi toimintamme tuloksena.

Lastensuojeluriskien ehkäisy kohdeyhteisöissä

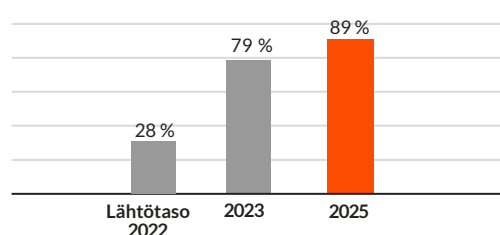
Sambiassa, Somalimaassa, Norsunluurannikolla ja Burkina Fasossa keskimäärin 93 % kohdeyhteisöjemme jäsenistä luottaa aiempaa enemmän kykynsä ehkäistä lastensuojeluriskejä ja reagoida niihin. Vuonna 2023 luku oli 86 % (lähtötaso vuonna 2022: 0 %)

Lasten kyky tunnistaa väkivallan muotoja ja hakea apua

Pelastakaa Lasten toimintaan osallistuneista lapsista kertoi, että heidän kykynsä ymmärtää ja tunnistaa eri väkivallan muotoja sekä hakea apua on lisääntynyt.

Lasten ja nuorten kyky hakea apua

Kansainvälisen ohjelmamme toiminta-alueilla niiden lasten ja nuorten osuus, jotka pyytäisivät apua ja tietäisivät, mistä hakea apua henkisen, fyysisen tai seksuaalisen väkivallan tapauksissa nousi peräti 89 prosenttiin. Vuonna 2023 luku oli 79 % (lähtötaso vuonna 2022: 28 %)

Lapsiin kohdistuvan väkivallan on loputtava

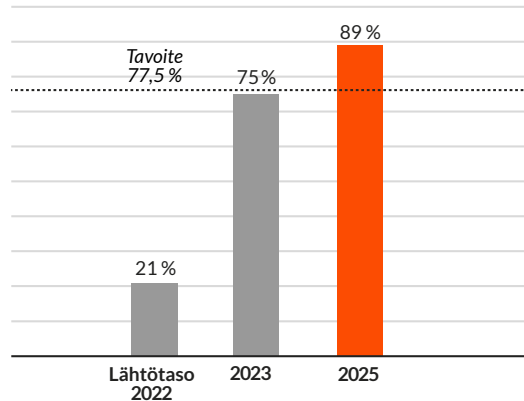
NÄIN ME SEN TEEMME:

- » Autamme vanhempia ja huoltajia sekä kokonaisia yhteisöjä ymmärtämään väkivallan vaikutukset lapsiin niin Suomessa kuin maailmallakin.
- » Vaikutamme päättäjiin ja viranomaisiin lapsiin kohdistuvan väkivallan ja seksuaaliväkivallan lopettamiseksi, ja lainsäädännön sekä lapsia suojelevien rakenteiden kehittämiseksi.
- » Kansainvälisessä työssämme kehitämme yhdessä sosiaalityöntekijöiden kanssa lastensuojelun palvelunohjausta
- » Tuemme lastensuojelupalveluiden saatavuutta ja kehitämme ammattilaisten osaamista.
- » Autamme poistamaan lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa sisältävää materiaalia verkosta.
- » Vahvistamme ammattilaisten kykyä tunnistaa lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan vaikutuksia.
- » Vahvistamme lasten kykyä toimia turvallisesti verkossa ja suojella itseään sekä toisiaan väkivallalta kaikissa ympäristöissä.
- » Kehitämme keinoja nuorten radikalisaation ennaltaehkäisyyn.

Lastensuojelupalvelujen laadun kehittyminen Afrikan ohjelmamaissa

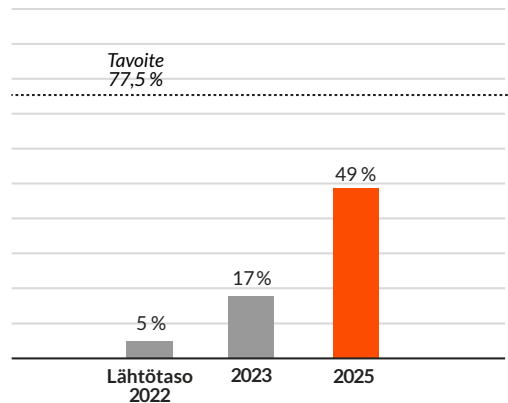
Seuraamme lastensuojelupalveluiden laadun kehittymistä Afrikan ohjelmamaissamme.

Virallisten lastensuojelun palveluntarjoajien osuus, joiden palveluiden laatu on parantunut

Vuonna 2025 selvitimme, että virallisten lastensuojelupalveluiden tuottajista keskimäärin **89 %** täytti laatustandardit Sambiassa, Somalimaassa, Norsunluurannikolla ja Burkina Fasossa, kun vuonna 2023 luku oli 75 % ja ohjelmalyön alussa vuonna 2022 vain 21 %.

Epävirallisten lastensuojelun palveluntarjoajien osuus, joiden palveluiden laatu on parantunut

Epävirallisten lastensuojelupalveluiden tarjoajat ovat usein yhteisötason vanhempainryhmät tai muut kansalaistoimijat. Näiden epävirallisten lastensuojelupalveluiden tuottajista keskimäärin **49 %** täytti laatustandardit Sambiassa, Somalimaassa, Norsunluurannikolla ja Burkina Fasossa, kun vuonna 2023 luku oli 17 % ja ohjelmalyön alussa vuonna 2022 vain 5 %.

Nelivuotinen ohjelma vahvisti lastensuojelua ja perheiden tukea Afrikassa

Pelastakaa Lapset on tehnyt vuosia johdonmukaista työtä Afrikassa lastensuojelun palvelunohjauksen kehittämiseksi, sosiaalityöntekijöiden osaamisen vahvistamiseksi sekä psykososiaalisen tuen saatavuuden parantamiseksi. Vuonna 2025 päättyi nelivuotinen ohjelmamme lastensuojelun edistämiseksi Burkina Fasossa, Norsunluurannikolla, Somalimaassa ja Sambiassa. Ohjelma toteutettiin yhteistyössä paikallisten viranomaisten, päätöksentekijöiden sekä kansalaisjärjestöjen ja paikallisyhteisöjen kanssa.

Lastensuojeluohjelman tavoitteena on ollut vahvistaa maiden julkisia lastensuojelun palvelujärjestelmiä, tukea perheitä ja yhteisöjä lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemisessä sekä lisätä lasten ja vanhempien pääsyä palveluiden piiriin.

KESÄLLÄ 2025 TEETETTY ULKOPUOLINEN ARVIOINTI TARKASTELE OHJELMAN VAIKUTUKSIA JA KESTÄVYYTTÄ.

Arvioinnin mukaan ohjelmalla on ollut merkittäviä myönteisiä vaikutuksia lasten elämään. Apua tarvitsevat lapset ja perheet pääsivät paremmin palvelujen piiriin. Burkina Fasossa ja Norsunluurannikolla tavoitteet ylittyivät moninkertaisesti: esimerkiksi Burkina Fasossa yli 50 000 lasta ja aikuista pääsi palvelujen piiriin, koska koulutimme sosiaalityöntekijöitä ja vahvistimme perheiden, yhteisöjen ja viranomaisten yhteistyötä. Kaikissa neljässä maassa keskimäärin yli 90 prosenttia haastatelluista koki, että heillä on nyt osaamista ehkäistä ja tunnistaa lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa.

Toimivien palvelujen lisäksi on tärkeää, että lapset ja nuoret tietävät, mistä hakea apua kohdatessaan väkivaltaa. Neljän toimintamaamme kohdealueilla yhteensä keskimäärin 89 prosenttia lapsista tietää nyt, mistä apua saa. Ennen ohjelmaa tämä osuus oli 28 prosenttia. Tieto ja rohkeus hakea apua vahvistuivat selvästi.

Arvioinnin mukaan myös perheiden koulutus tuotti tuloksia. Safe Families -vanhemmuusohjelmamme auttoi vanhempia vähentämään väkivaltaa ja vahvasti vuoro-vaikutusta. Lasten hyvinvointi kasvoi: Burkina Fasossa ja Somalimaassa yli 80 prosenttia ja Sambiassa yli 70 prosenttia lapsista raportoi psykososiaalisen hyvinvointinsa vahvistuneen.

Myös isien osallistuminen lasten kasvatukseen kasvoi paikoin merkittävästi: Sambiassa isien osuus, jotka ilmoittivat osallistuvansa kasvatukseen, nousi 29 prosentista 60 prosenttiin.

Lastensuojelupalvelujen laatu ja ajantasainen lain-säädäntö ovat keskeisiä tekijöitä lapsiin kohdistuvan väkivallan pysyvässä vähentämisessä. Lastensuojeluohjelman avulla tuemme julkisia palveluntarjoajia palveluohjauksessa ja palvelujen kehittämisessä. Tämä koskee sekä virallisia julkisia palveluja että epävirallisia, yhteisöpohjaisia toimintamalleja, joilla on usein suuri merkitys lasten todellisten elämäntilanteiden tukemissa. Vuosina 2022–2025 toimialueillamme palvelujen laatustandardit täyttyivät keskimäärin yhteensä 86 prosentilla virallisista ja 49 prosentissa epävirallisista palveluntarjoajista.

Pelastakaa Lapset antoi viranomaisille asiantuntija-apua myös lakien ja politiikkalinjausten valmistelussa, jotta ne olisivat lapsen oikeudet paremmin huomioivia tai puuttuisivat epäkohtiin lastensuojelussa. Ohjelman aikana kehitettiin tai uudistettiin 29 lakia, ohjeistusta ja linjausta, kuten esimerkiksi Somalimaan Child Rights Act ja Norsunluurannikon sijaishuoltolaki.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

Sambialainen Sandra hänen äitinsä kanssa. Koko perhe on hyötynyt Pelastakaa Lasten tarjoamasta hyvän vanhemmuuden koulutusohjelmasta.

KUVITUSKUVA:
ANNA AUTIO / PELASTAKAA LAPSET

Vaikuttamistyöllä kohti väkivallatonta lapsuutta

Suomessa Pelastakaa Lapset jatkoi vuonna 2025 vaikuttamistyötä suojatakseen lapsia väkivallalta.

Osallistuimme työhön, jonka tuloksena sosiaali- ja terveysministeriö julkaisi uuden Väkivallaton lapsuus-toimenpidesuunnitelman lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisystä sekä uuden Istanbulin sopimuksen toimeenpanosuunnitelman. Ensin mainitun suunnitelman tavoitteena on ennaltaehkäistä kaikkea lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa, ja jälkimmäinen puolestaan keskittyy naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ennaltaehkäisyyn ja torjuntaan.

Toimme esille lasten ja nuorten kokemusten ja asiantuntijuuden tunnistamisen tärkeyttä osallistuessamme sisäministeriön Kansallisen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn ja torjunnan toimenpideohjelman valmisteluun. Toimenpideohjelma ohjaa valtakunnallista väkivaltaisen radikalisoitumisen vastaista työtä, joka on olennainen osa yhteiskunnallisen vakauden ja demokratian turvaamista.

Pelastakaa Lasten työ on vakiintunut osaksi Väkivallaton lapsuus-toimenpidesuunnitelmaa. Esimerkiksi Net-tivihje-palvelu, johon voi ilmoittaa lapsen kohtaamasta seksuaaliväkivallasta, esitellään nyt osana väkivallan vastaista työtä. Vaikutimme myös yhdessä muiden järjestötoimijoiden kanssa siihen, että lapsen oikeus väkivallattomaan elämään ja oikeus tietoon huomioidaan Istanbulin sopimuksen toimeenpanosuunnitelmassa entistä vahvemmin myös digitaalisissa ympäristöissä.

Pelastakaa Lapset on vakiintunut toimija myös osana kansallista kokonaisuutta väkivaltaisen radikalisoitumisen ehkäisemisessä. Vaikutimme siihen, että uudessa toimenpideohjelmassa tunnistetaan kattavammin sekä digitaalisten ympäristöjen keskeinen rooli että lasten ja nuorten aktiivinen toimijuus väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyssä.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

Verkkovanhempainillat ja Huippula-palvelu vahvistivat perheiden ja lasten digiturvataitoja

Vahvistimme vuonna 2025 lasten ja vanhempien digiturvataitoja suosittujen verkkovanhempainiltojen ja koulujen mediakasvatustyötä tukevan Huippula-palvelun kautta.

VANHEMPAINILLAT DIGIARJEN TUKENA

Järjestämämme Kuka suojaa lastasi verkossa -verkkovanhempainillat auttoivat vanhempia ymmärtämään tasapainoista digiarkea, nettikiusaamista ja lasten kohtaamaa seksuaaliväkivaltaa sekä keskustelemaan näistä aiheista lastensa kanssa. Vanhempainillat keräsivät lähes 2 900 osallistujaa.

Palaute oli erittäin myönteistä:

”Olen tämän vanhempainillan jälkeen paljon paremmin perillä siitä, mitä kaikkia vaaroja lapsi voi somessa kohdata. Pystyn paremmin herättelemään keskustelua lasteni kanssa aiheesta.”

Lisäksi Suomen Safer Internet -hanke, jossa Pelastakaa Lasten Nettivihje-toiminto on osana, järjesti vuoden aikana yhteistyössä eri toimijoiden kanssa kaksi verkkovanhempainiltaa, joihin osallistui yhteensä 690 henkilöä.

HUIPPULA VAHVISTI DIGITURVATAITOJA

Viidesluokkaisille suunnattu Huippula-kysely on helppo, hauska ja turvallinen tapa vahvistaa lasten digitaalisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden välttämättömiä taitoja. Vuonna 2025 kysely tavoitti lähes 6 000 oppilasta eri puolilta Suomea. 74 prosenttia oppilaista arvioi osavansa toimia turvallisemmin netissä.

Opettajat kokivat materiaalin käytännölliseksi:

”Huippula-kysely oli kivasti toteutettu. Tykkäsin sen tarinallisuudesta ja palautteista aina kysymykseen vastaamisen jälkeen. Open kooste kyselystä oli selkeä ja luokan kanssa käsiteltävien asioiden suosituksien osuvia.”

Huippula-palvelun oppituntisisällöt laajenivat vuonna 2025 Kehitysvammaliiton kanssa yhteistyössä tuoteilla selkokielisillä mediakasvatuskirjoilla. Selkokirjat saivat 50 694 lukukertaa vuoden aikana.

Nettivihje käsitteli vuonna 2025

Pelastakaa Lasten Nettivihje, Suomen ainoa vihjepalvelu, on jo 24 vuoden ajan tehnyt työtä lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan torjumiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi erityisesti digitaalisissa ympäristöissä.

20 004 Nettivihje-palveluun lähetettyä vihjettä lapsiin kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta.

3 661 vihjettä osana proaktiivista työtään.

891 681 kuvaa osana Project Arachnidia, joka poistaa lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltamateriaalia verkosta.

SITÄ TAPAHTUU KOKO AJAN – 11-17-vuotiaiden lasten kokemuksia netissä tapahtuvasta seksuaaliväkivallasta ja ikätoverien välisestä seksiviestittelystä

Pelastakaa Lasten Nettivihje selvitti vuonna 2025 yli neljän tuhannen 11-17-vuotiaan kokemuksia ikätovereiden seksiviestittelystä ja seksuaaliväkivallasta sekä aikuisten tekemästä seksuaaliväkivallasta. Kaikkiaan 21 prosenttia vastaajista oli kokenut seksuaaliväkivaltaa joko ikätoverin tai aikuisen toimesta. Aikuisen tekemä seksuaaliväkivalta korostui erityisesti tytöillä (33 %) ja muunsukupuolisilla lapsilla (20 %). Aikuisen tekemää seksuaaliväkivaltaa kokeneista 61 prosenttia ei ollut kertonut asiasta kenellekään.

Verkkoväkivalta lasten silmin: **Selvitys 9-15-vuotiaiden kokemasta** **ja tekemästä verkkoväkivallasta**

Pelastakaa Lapset kysyi keväällä 2025 tuhannelta 9-15-vuotiailta heidän näkemästään, kokemastaan ja tekemästään verkkoväkivallasta. Joka viides lapsi altistui verkossa tahtomattaan itsetuhoisuutta tai sotaa käsitteleville sisällöille, ja reilusti yli puolet oli kohdannut jotain ikävää tai pelottavaa materiaalia.

Lasten mieleen jäi eritoten kuva- ja videomuodossa oleva raaka väkivaltasisältö. Yleisintä lapsiin kohdistuvaa verkkoväkivaltaa olivat ulkopuolelle jättäminen, kiusaaminen, haukkuminen ja pilkkaaminen. Selvitys osoitti myös, että vähemmistöihin kuuluvat lapset kohtaavat enemmän verkkoväkivaltaa ja saavat vähemmän tukea vanhemmiltaan kuin muut lapset.

TAVOITE 4

Lapsuus ilman köyhyyttä

Lapsiköyhyys on yksi merkittävimmistä lapsen oikeuksien toteutumisen jarruista. Lapsia elää köyhissä perheissä kaikkialla maailmassa, myös Suomessa.

Pelastakaa Lapset pyrki vuonna 2025 vaikuttamaan siihen, että Suomessa köyhillä tai pienituloisilla perheillä olisi riittävään hyvinvointiin tarvittavia turvaverkkoja saatavilla. Tuimme taloudellisesti vähävaraisessa perheessä asuvien lasten koulunkäyntiä ja harrastamismahdollisuuksia sekä autoimme pienituloisia perheitä ruokalahjakortein tai käteisavulla Eväitä Elämälle -ohjelman avulla. Vuonna 2025 yli 19 000 lasta Suomessa hyötyi antamastamme tuesta. Lapsista, nuorista ja huoltajista, jotka osallistuivat Eväitä Elämälle -ohjelmaan ja perhetekitoimintaan, 94 prosenttia kertoi toiminnan vahvistaneen heidän hyvinvointiaan.

Vuonna 2025 tuotimme jälleen julkiseen keskusteluun ja päätöksenteon tueksi tietoa lapsilta itseltään vuositaisessa Lapsen ääni -kyselyssä, jossa suomalaiset lapset kertoivat kokemuksiaan ja näkemyksiään muun muassa pienituloisuudesta. Kyselyyn vastasi yli 2000 lasta.

Teimme myös asiantuntijuuteemme perustuvaa ja päätäjille suunnattua vaikuttamistyötä lapsiperheiden sosiaaliturvan turvaamiseksi niin, että köyhyysriskissä olevien riittävä toimeentuloturva olisi varmistettu ja riittävät lapsi- ja perhepalvelut toteutuisivat.

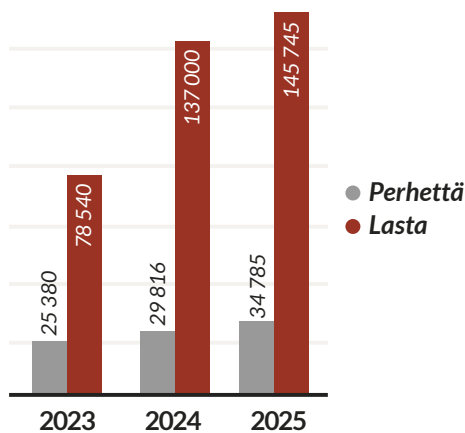
Kehitysyhteistyössämme lapsiköyhyyden vastaisen työn ytimessä on lapsilähtöisen sosiaaliturvan vahvistaminen tiiviissä yhteistyössä ohjelmamaidemme sosiaaliturvasta vastaavien viranomaisten kanssa. Vuonna 2025 ohja-

simme 23 000 uutta ihmistä ja lähes 1000 uutta perhettä sosiaaliturvan piiriin Nepalissa, Filippiineillä, Sambiassa ja Norsunluurannikolla - vuosien 2022-2025 aikana näitä ihmisiä oli yli 53 000 ja kotitalouksia yli 3300. Somaliassa, jossa sosiaaliturvajärjestelmää ei vielä ole, tuimme vastaavia ministeriöitä ja paikallisviranomaisia sen rakentamisessa, erityisesti lapsilisän kehittämisen osalta.

Lapsilähtöisyyttä vahvistettiin siten, että sosiaaliturvaetuksien piirissä olevien köyhimpien ja hauraimpien perheiden vanhemmuustaitoja sekä ravitsemukseen ja lasten kehitykseen liittyviä taitoja kehitettiin Kannustava vuorovaikutus- lähestymistapaan perustuvien koulutusten avulla. Myös perheiden muita elämäntaitoja, kuten rahankäytön suunnittelua vahvistettiin. Useiden vuosien kokemuksemme ja tekemiemme seurantatutkimusten perusteella näin voidaan vähentää lapsiköyhyyttä ja edistää lasten kasvua ja kehitystä. Ohjelmamaissamme vanhemmille tehty kyselyt osoittivat, että vanhemmuuskoulutusta saaneet perheet paransivat päivittäisiä kasvatuskäytäntöjään paljon enemmän kuin kyselyyn osallistuneet vertailuryhmät samoilla alueilla. Lasten omat sosioemotionaaliset taidot vahvistuivat myös. Esimerkiksi Sambiassa ohjelman alussa 52 prosenttia lapsista ilmoitti osaavansa hallita stressiä ja 55 prosenttia ratkaista konflikteja. Ohjelman lopussa nämä luvut nousseet vastaavasti 82 prosenttiin ja 93 prosenttiin.

Tuloksia

Taloudellinen tuki perheille

**34 785 perhettä /
145 745 lasta**

on saanut taloudellista tukea Pelastakaa Lasten tukemana Suomessa, Sudanissa ja Somaliassa.

Lapsilähtöisyys sosiaaliturvajärjestelmissä ohjelmamaissamme

Kuvaus missä määrin toimintamaiden viranomaiset toisintavat tai laajentavat kansainvälisen ohjelmamme kehittämää sosiaaliturvan lähestymistapoja: Nepalissa 9 kuntaa rahoittaa nyt itse lapsilisää saavien perheiden vanhemmuuskoulutusta ja käyttää lapsilähtöisen sosiaaliturvan toimintaohjeistusta. Filippiineillä Pelastakaa Lasten kehittämä vanhemmuuskoulutusohjelma otettiin virallisesti osaksi maan kansallista 4Ps-sosiaaliturvaohjelmaa ja koulutus on jatkossa pakollinen kaikille uusille sosiaaliturvaa saaville perheille koko maassa. Vanhemmuuskoulutuksemme vaikutukset ulottuvat näin lopulta jopa neljään miljoonaan kotitalouteen.

Lapsiköyhyys on poistettava kaikkialta

NÄIN ME SEN TEEMME:

- » Olemme johtava toimija lapsilähtöisen sosiaaliturvan kehittämisessä maailmalla ja ohjaamme perheitä hyödyntämään sosiaaliturvaa sekä palveluita Aasiassa ja Afrikassa.
- » Vaikutamme viranomaisiin ja päättäjiin, jotta sosiaaliturva olisi kestävästi ja riittävästi resursoitu, palveluita ja sosiaaliturvaa kehitettäisiin ja työllistymistä tuettaisiin niin Suomessa kuin maailmalla.
- » Vahvistamme humanitaarisissa kriiseissä hädänalaisten perheiden toimeentuloa käteisavulla ja tuemme heitä rakentamaan elämänsä uudelleen.
- » Tuemme pienituloisia perheitä Suomessa tarjoamalla esimerkiksi ruokalahjakortteja ja harrastustukea.
- » Toteutamme Lapsen ääni- kyselyä selvittääksemme lasten köyhyyskokemuksia.

Nuorten ja huoltajien hyvinvointi

Eväitä Elämälle -ohjelmaan ja perheretkitoimintaan osallistuneista nuorista ja huoltajista kertoi toiminnan lisänneen heidän hyvinvointiaan.

Lasten kehitys ja kasvu kehitysyhteistyöme sosiaaliturvahankkeissa

Pelastakaa Lasten kansainvälisen ohjelman sosiaaliturvahankkeitten tuella lasten kehitys on parantunut esimerkiksi ravitsemuksen, koulutuksen, kasvun, lapsityövoiman käytön tai sosioemotionaalisen kehityksen osalta.

Nepalissa sosiaaliturvahankkeeseemme osallistuneet vanhemmat ilmoittivat parantaneensa lastensa ruokavalion monipuolistumista ja ateriäväliden tiheyttä. Vaikka köyhimpien perheiden lasten yleinen ravitsemustila pysyikin tutkimuksemme mukaan kansainvälisten viitearvojen alapuolella, hankkeeseemme osallistuneiden perheiden lapsilla oli vähemmän todennäköisyyttä olla aliravittuja tai alipainoisia.

Nepalissa hankkeeseemme osallistuneiden perheiden lapset saivat yli yhden standardipoikkeaman verran paremmat tulokset kasvun ja kehityksen mittauksessa verrattuna ikätovereihinsa. Suurimmat parannukset havaittiin kognitiivisella ja sosioemotionaalisella kehityksen alueella, mikä viittaa siihen, että vanhempien parantuneet vuorovaikutustaidot johtivat tähän kehitykseen.

Somalimaassa vanhemmuuskoulutusta saaneissa, pakolaisleireillä asuvissa perheissä lapsityövoiman käyttö väheni nolnaan, ja koulua käyvien lasten osuus nousi 77 prosentista 97 prosenttiin. Norsunluurannikolla koulunkäynnin keskeyttäneiden poikien osuus laski kohdealueillamme 14 prosentista 0 prosenttiin.

KUVITUSKUVIA: ANNA AUTIO / PELASTAKAA LAPSET

Eväitä Elämälle toi hyvinvointia ja harrastamisen iloa

Harrastustukea saaneiden perheiden vuoden 2025 palautteet osoittavat, että tuella on ollut merkittävä vaikutus sekä lasten että heidän vanhempiansa hyvinvointiin. Vanhemmista 91 prosenttia koki oman hyvinvointinsa parantuneen paljon tai erittäin paljon, ja lasten palautteet vahvistavat saman: 95 prosenttia piti harrastusta mieluisana ja 97 prosenttia koki voivansa olla harrastuksessa oma itsensä, mikä kertoo turvallisista ja kannustavista harrastusympäristöistä. Myös harrastustuen sosiaalinen merkitys näkyy palautteista vahvasti: 67 prosenttia lapsista sai harrastuksen kautta uusia ystäviä tai tärkeän ihmisen elämäänsä. Tuen yhdenvertaistava vaikutus on huomattava, sillä 52 prosenttia lapsista olisi ilman tukea joutunut lopettamaan harrastuksensa kokonaan.

Kuten Lapsen ääni -kysely (2025) osoittaa, pienituloisuus rajoittaa merkittävästi lasten ja nuorten vapaa-aikaa. Perheensä heikosti toimeentulevaksi määritelleistä lapsista ja nuorista 29 prosenttia kertoi, ettei voi osallistua säännölliseen harrastukseen, vaikka haluaisi. Kaikista vastaajista näin koki 12 prosenttia ja hyvin toimeentulevista 5 prosenttia.

Lapset ja nuoret pitävät harrastuksissa tärkeänä sekä itse tekemistä että mahdollisuutta olla ystävien kanssa. Kun harrastus- ja vapaa-ajan mahdollisuudet ovat rajalliset, aiheuttaa se usein ulkopuolisuuden tunteita ja pahaa mieltä.

” Minusta tuntuu, että olen samanlainen kuin muutkin lapset ja voin pitää hauskaa harrastuksissani

Tukea saaneen lapsen kuvaus harrastuksen merkityksestä

Lapsen ääni -selvitys: Lasten maailmat eriytyvät tulotason mukaan

Lapsen ääni -raportti avaa ovet lasten ja nuorten kokemusmaailmaan – miten he asioita kokevat ja niitä tulkitsevat. Vuoden 2025 kyselyn vastaukset nostivat näkyviin suomalaisen yhteiskunnan, jossa lasten arki eriytyy perheen tulotason perusteella yhä selvemmin kahteen eri todellisuuteen.

Tulokset kertovat lasten maailmojen voimakkaasta eriytymisestä perhetaustan mukaan. Perheensä heikosti toimeentulevaksi määritelleistä vastaajista 19 prosentilla ei ole riittävästi ruokaa kotona, kun kaikista vastaajista näin koki 7 prosenttia ja hyvin toimeentulevista 4 prosenttia.

Huoli perheen taloudellisesta tilanteesta on heikosti toimeentulevilla selvästi yleisempää (54 %) kuin kaikilla (22 %) ja hyvin toimeentulevilla (9 %). Taloudellinen tilanne heijastui myös kokemukseen itsestä: 31 prosenttia heikosti toimeentulevista koki pitävänsä itsestään sellaisena kuin on, kun kaikista vastaajista näin koki 50 prosenttia ja hyvin toimeentulevista 61 prosenttia. Myös tulevaisuuden näkymät sekä usko työpaikan, opiskelupaikan ja ihmissuhteiden löytymiseen olivat heikommat pienituloisilla vastaajilla.

Lapsen ääni -kysely nosti lapsiperheköyhyyden syksyllä puheenaiheeksi Suomessa. Pelastakaa Lapset ja vähäraisten perheiden kokemusasiantuntijat toivat mediassa näkyvästi esille kahtia jakautunutta todellisuutta, missä suomalaiset lapsiperheet elävät.

” Kaupan ilta-alennuksessa pyydetään välillä käymään itse jos sieltä löytyisi jotakin alennusruokaa.

Lapsen ääni -kyselyyn vastannut lapsi

Mikä Lapsen ääni?

Lapsen ääni on Pelastakaa Lasten vuosittainen kysely, johon vastaamalla lapset ja nuoret kertovat elämästään ja arjestaan. Kyselyä on tehty vuodesta 2001 lähtien. Vuonna 2025 kyselyn aiheina olivat lasten ja nuorten kokemukset hyvinvoinnista, arjesta ja perheen toimeentulosta.

Lapsen ääni -kyselyn aineistonkeruu toteutettiin vuonna 2025 kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa 27.3.–7.4.2025 vastauksia kerättiin Verianin väestöedustavassa internetpaneelissa manner-Suomen alueella yhteensä 1030 iältään 9–17-vuotiaalta. Toisessa vaiheessa 22.4.–13.5.2025 vastauksia kerättiin Pelastakaa Lasten toteuttamalla Webropol-verkkokyselyllä, joka oli suunnattu 12–17-vuotiaille. Verkkokyselyyn saatiin 1211 vastausta.

Lapsen ääni 2025 -raportin työstössä oli mukana 14–16-vuotiaita nuoria, jotka osallistuivat Pelastakaa Lasten järjestämiin työpajoihin syksyllä 2025. Nuorten kanssa käytiin läpi Lapsen äänen vaikuttamis- ja tulevaisuussisältöjä, minkä lisäksi nuoret saivat työstää raporttiin sisältöä ystäväkirjasivun ja esipuheen muodossa.

Sosiaaliturvan vahvistaminen tuo pysyviä muutoksia lasten elämään

Vuonna 2025 Pelastakaa Lapset teetti riippumattoman arvioinnin ohjelmakaudesta 2022–2025. Arviointi pohjautui kuudessa maassa kerättyyn seurantatietoon ohjelmaan kuuluneista hankkeista Sambiassa, Somaliassa, Norsunluurannikolla, Nepalissa, Filippiineillä ja Intiassa.

Arvioinnin keskeinen havainto oli hyvin positiivinen: lasten kehitys parani kaikissa maissa. Sosiaaliturvan lapsilähtöisyyttä vahvistava ohjelma tuki lasten kehitystä ja perheiden hyvinvointia merkittävästi.

Torjuimme lapsiköyhyyttä vahvistamalla sosiaaliturvaa yhdessä viranomaisten kanssa. Lapsilähtöisyyttä vahvistettiin muun muassa siten, että sosiaaliturvaa saavia köyhiä ja hauraimpia perheitä tuettiin vanhemmuus- taidoissa, vuorovaikutuksessa, lasten ravitsemuksessa ja kehityksessä sekä perheen talouden suunnittelussa.

Vanhemmuuden tuki vahvisti hoivaa ja vuorovaikutusta. Tämä näkyi lasten parempana ravitsemuksena, ja sosioemotionaalisenä kehityksenä sekä paikoin koulunkäynnin lisääntymisenä ja lapsityön vähenemisenä. Vaikutuksia nähtiin sekä varhaislapsuudessa että myöhemmissä ikäryhmissä. Alla joitain esimerkkejä työmme vaikutuksista lapsilähtöisen sosiaaliturvan ohjelmissa:

- **Nepal:** Alle 2-vuotiaiden sosioemotionaalinen kehitys parani selvästi vanhemmuuskoulutusta saaneiden ryhmässä verrattuna perheiden lapsiin, joissa sosiaaliturva oli vain rahallista apua. Hyvin köyhien perheiden lasten ravitsemuksen taso heikkeni lievemmin kuin perheissä, jotka eivät saaneet koulutusta.
- **Sambia:** Lasten kyky hallita stressiä ja ratkaista risiriitoja parani, ja vanhempien harjoittama kaltoin- kohtelu lähes katosi perheissä ohjelman päätteeksi.
- **Filippiinit:** Laadullinen tutkimusaineistomme osoitti parempia tuloksia lähes kaikilla sosio-emo- tionaalisen kehityksen osa-alueilla ohjelmaan osallistuneiden perheiden lapsilla. Filippiineillä vanhemmuuskoulutus on nyt osa maan julkista so- siaaliturvaohjelmaa, joten se tavoittaa jatkossa mil- joonia sosiaaliturvaa saavia perheitä koko maassa.
- **Somalimaa:** Lasten osallistuminen kodin ulkopuo- liseen työhön loppui ohjelmaan osallistuneissa perheissä, ja huoltajien vuorovaikutus lasten kanssa lisääntyi aineistomme perusteella selvästi.

- **Norsunluurannikko:** Koulunkäynnin keskeyttämi- nen väheni, ja perheiden vuorovaikutus parani. Van- hemmat kuuntelivat lapsiaan useammin ja jättivät heidät yksin harvemmin.

Arvioinnin tulokset vahvistavat käsitystä siitä, että van- hemmuuden tukeminen sosiaaliturvan yhteydessä on yksi tehokkaimmista tavoista vahvistaa lasten hyvin- vointia ja katkaista köyhyden ylisukupolvinen jatkumo.

Vanhemmuustyön lisäksi ohjelma auttoi perheitä pääse- mään julkisten sosiaaliturvajärjestelmien piiriin. Vuosien 2022 ja 2025 välillä yli 430 000 ihmistä sekä tuhannet kotitaloudet ovat nyt rekisteröityneet sosiaaliturvapal- veluihin ja pystyvät hyödyntämään myös osallisuus- ja valitusmekanismeja. Pelastakaa Lasten ohjelman vaiku- tus näihin lukuihin on ollut merkittävä.

Arviointi toi esiin myös eri maiden sosiaaliturvajärjes- telmiin liittyneet edistysaskeleet. Kestävyys edellyttää paikallista omistajuutta ja toimivia rakenteita. Ohjelma toimi katalyyttinä, joka auttoi viranomaisia kehittämään linjauksia ja käytäntöjä ilman, että järjestö korvasi viran- omaisten roolia ja vastuunkantoa lasten köyhyden vä- hentämisessä.

- **Nepal:** 9 kuntaa hyödyntää uusia sosiaaliturvan toimeenpanoa ohjaavia säädöksiään, jotka syntyivät ohjelman tuella. Nämä kunnat myös budjetoivat ja rahoittavat vanhemmuusohjelmat itse.
- **Filippiinit:** Pelastakaa Lasten kehittämä vanhem- muuskoulutus otettiin osaksi kansallista sosiaalitur- vaohjelmaa. Jatkossa se on pakollinen kaikille uusille sosiaaliturvaa saaville perheille, ja vaikutukset voivat ulottua sosiaalityöntekijöiden avulla jopa neljään miljoonaan kotitalouteen.
- **Somalimaa:** maa hyväksyi ensimmäisen kansalli- sen sosiaaliturvaan liittyvän politiikkalinjauksensa Pelastakaa Lasten ja UNICEFin tuella.

Kokonaisuutena arviointi totesi, että Pelastakaa Lasten ohjelman politiikkavaikuttaminen oli vaikuttavampaa kuin sen suhteellisen pienimuotoinen rahoitus ja toimin- nan volyyymi antaisivat olettaa. Kykenimme osoittamaan käytännössä, millaiset elementit sosiaaliturvajärjestel- missä toimivat ja miten ne voidaan juurruttaa pysyviin rakenteisiin.

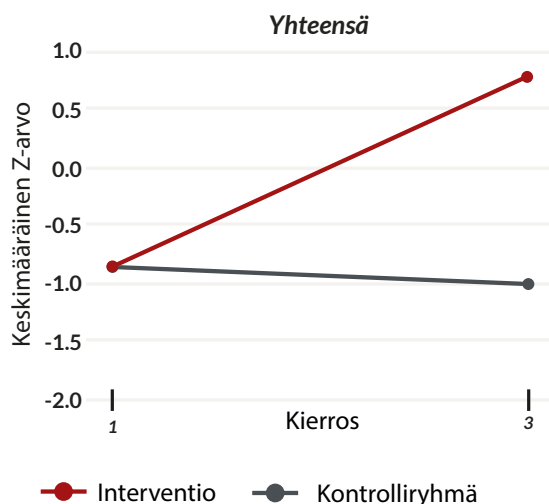
Vanhemmuuskoulutus yhdistettynä lapsilisään voi olla tuottava investointi yhteiskunnalle – esimerkki Nepalista

Vaikka köyhyys on viime vuosina vähentynyt Nepalissa, moni lapsi kasvaa edelleen olosuhteissa, joissa perheen taloudelliset ja sosiaaliset resurssit eivät riitä turvaamaan hyvää lapsuutta. Arvioiden mukaan noin 22 prosenttia Nepalin lapsista elää moniulotteisessa köyhyydessä.

Nepalissa alle 5 vuotiaille suunnattu lapsilisä on osa valtion sosiaaliturvaa, joka otettiin maassa käyttöön vuonna 2009 aliravitsemuksen ehkäisemiseksi. Vuonna 2022, pieni noin 3 euron kuukausittainen lapsilisä kattoi noin 45 prosenttia lapsista.

Pelastakaa Lapset on kehittänyt yhdessä viranomaisten kanssa mallin, jossa lapsilisään yhdistetään vanhemmuuskoulutus. Laaja tutkimusnäyttö osoittaa, että pelkkä rahallinen tuki ei riitä tukemaan lasten kehitystä pysyvästi, joten lapsilisää saavien vanhempien taitoja ravitsemuksessa, taloudenhallinnassa ja etenkin vuorovaikutuksessa ja lasten tunne- ja kehitystaitojen tukemisessa vahvistetaan. Vuodesta 2018 lähtien koulutuksiin on osallistunut noin 6 800 vanhempaa.

Seurasimme vanhemmuusohjelmaan osallistunutta 464 äitiä ja heidän 0–5 kuukauden ikäisiä lapsiaan vuosien 2022–2025 aikana. Lasten tultua vuonna 2025 noin 2,5 vuoden ikään, heidän sosiaalinen, emotionaalinen, motorinen ja kielellinen kehityksensä oli selvästi parempaa kuin verrokkiryhmässä, jossa lapset saivat vain lapsi-

lisän. He pärjäsivät myös paremmin kuin samaan ikään perustuva globaali vertailuaineisto. Tulokset osoittavat, että vanhemman saama tuki näkyy konkreettisesti lapsen arjessa ja kehityksessä.

Teetimme tulosten perusteella myös asiantuntija-arvioinnin, jonka tarkoituksena oli havainnollistaa vanhemmuusohjelmamme taloudellisia vaikutuksia lasten elämään myöhemmin. Pitkän aikavälin taloudellisen vaikutuksen laskemiseksi mallinnettiin Nepalin kansallisten koulutus- ja työllisyystilastojen avulla lapsilisään liitetyn koulutuksen mahdollisia pitkän aikavälin tuottoja. Arvion mukaan ohjelmaan osallistuneiden perheiden lapset käyvät tulevaisuudessa keskimäärin kolme vuotta pidempään koulua kuin verrokkiryhmän lapset. Koulunkäynnin lisääntyminen tarkoittaisi, että heidän elinikäiset ansionsa voivat kasvaa noin 7 prosenttia.

Kun ohjelman toteutuksen keskimääräiseksi kustannukseksi arvioitiin noin 94 dollaria lasta kohden, talousanalyysi osoitti, että jokaista sijoitettua dollaria kohden saadaan elinkaaren aikaisen ansiotason nousuna takaisin 12 dollaria.

Vaikka laskelma on suuntaa antava, se osoittaa selvästi, että lapsilisän ja vanhemmuuskoulutuksen yhdistäminen on huomattavasti vaikuttavampi ratkaisu kuin pelkkä käteisavustus.

Tulokset ovat tärkeä näyttö myös Nepalin viranomaisille, jotka kehittävät lapsilisän käyttöä ja sen vaikuttavuutta. Samalla ne tarjoavat arvokasta tietoa muille maille, jotka etsivät kustannustehokkaita keinoja lasten kehityksen ja perheiden hyvinvoinnin vahvistamiseen.

Kaaviosta nähdään, että vanhemmuuskoulutusta saaneet lapset kehittyivät varsin hyvin.

Kaavion Z-arvo (standardipiste) vertaa lasten kasvu- ja kehitystasoa globaaliin verrokkiväestöön. Arvo 0 tarkoittaisi, että lapset olisivat täsmälleen globaalin verrokkiväestön keskiarvon tasolla. Kaavioista käy kuitenkin selvästi ilmi, että lapset, joiden vanhemmat osallistuivat vanhemmuuskoulutukseen saivat merkittävästi parempia tuloksia kasvu- ja kehitysmittauksessa kuin globaali verrokkiryhmä tai samalla alueella asuva kontrolliryhmä.

Marraskuussa Pelastakaa Lasten nuoret vaikuttajat vierailivat kanssamme eduskunnassa kertomassa kansanedustajille näkemyksiään pienituloisten perheiden arjesta.

Lasten puolella politiikan kuohujen keskellä

Vuonna 2025 politiikan myrskyt kolhivat lapsen oikeuksia ympäri maailmaa – myös Suomessa. Pelastakaa Lasten vaikuttamistyö piti lasten puolta läpi vuoden kuohujen, alue- ja kuntavaaleista aina EU-pöytiin ja kansainvälisiin kriiseihin.

Kevään kunta- ja aluevaaleissa vaadimme päättäjiä nostamaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointiin sekä hyvinvointialueiden sosiaalihuollon palvelujen turvaamiseen. Vaalikyselyssämme selvitimme puolueiden kantoja lapsiin vaikuttavista päätöksistä ja välitimme vastauksia äänestäjien tietoon. Olimme tiiviisti mukana myös lapsi- ja perhejärjestöjen yhteisessä Anna-äänillä lapselle kampanjassa.

Vuoden aikana välitimme utterasti päättäjiille tietoa lapsiperheköyhyyden syvenemisestä ja leikkausten vaikutuksista lasten arkeen Suomessa ja maailmalla. Lapsen ääni-kyselyssä ja nuorten kansanedustajatapaamisissa kuuluivat lasten omat huolet ja toiveet. Annoimme kymmeniä lausuntoja lainsäädäntöhankkeisiin ja olimme aktiivisesti yhteydessä eri valiokuntiin, ministereihin ja puoluetoimistoihin, jotta lapsen oikeudet näkyisivät päätöksissä. Syksyn budjettiriihessä vaikutimme yhdessä muiden lapsia ja lapsiperheitä puolustavien järjestöjen kanssa siihen, että pahimmilta lapsiin kohdistuvilta lisäleikkauksilta vältyttiin.

Huoli lasten turvallisuudesta digitaalisissa ympäristöissä näkyi työssämme läpi vuoden. Teimme aktiivista vaikuttamistyötä, jotta verkossa ja EU:ssa sijaitsevilta palvelimilta torjuttaisiin tehokkaammin lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa sisältävän materiaalin leviämistä. Seurasimme tiiviisti myös tekoälyn vaikutuksia lapsiin, ja toimitimme aktiivisesti asiantuntijatietaa suomalaisille EU-päättäjiille. Vaikutimme EU:n monivuotiseen budjettivalmisteluun korostaen, että lasten oikeuksien edistäminen vaatii pitkäjänteistä ja vakaata rahoitusta. Toimimme aktiivisesti eurooppalaisissa kansalaisjärjestöverkostoissa, joissa vahvistimme lasten asemaa EU-politiikan ytimessä.

Syyskuussa kokoontuimme Eduskuntatalolle osana Let Children Live -kampanjaa puolustamaan palestiinalaislasten oikeutta elämään.

Let Children Live – lasten oikeus elää

Maailman humanitaariset kriisit varjostivat työtämme lasten suojelemiseksi. Pelastakaa Lapset oli vahvasti mukana kansainvälisessä Let Children Live -kampanjassa, jonka tavoitteena on suojella painajaismaisen konfliktin keskellä eläviä palestiinalaislapsia ja heidän tulevaisuuttaan. Kampanjassa vaadimme välitöntä tulitaukoa, humanitaarisen avun esteetöntä pääsyä sekä lasten suojelua kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

Vuoden aikana julkaisimme useita kannanottoja yhdessä muiden järjestöjen kanssa ja kohtasimme päättäjiä niin Suomessa kuin maailmalla korostaen, että jokaisella lapsella on oikeus elämään – myös sodan keskellä. Viestimme oli selvä: maailman johtajien on toimittava viipymättä kriisialueiden lasten puolesta.

KUVA: SINI-MARI KARHU / PELASTAKAA LAPSET

Jana, 11, vastaanottaa pakkauksen, joka sisältää hygieniatarvikkeita Gazassa.

Humanitaarinen apu tavoitti lapset ja perheet

Vuotta 2025 varjostivat laajamittaiset sodat sekä lasten ja perheiden kannalta yhtä tuhoisat rajallisemmat aseelliset selkkaukset eri puolilla maailmaa. Myös ilmastokriisiin kytkeytyvät sään ääri-ilmiöt aiheuttivat merkittäviä menetyksiä sekä kärsimystä. Humanitaarisen avun tai suojelun tarpeessa olevien ihmisten määrä pysyi läpi vuoden runsaassa 300 miljoonassa.

LAPSET HUMANITAARISISSA KRIISEISSÄ

Vuonna 2025 kansainvälinen liikkeemme toimi 101 maassa, mikä mahdollisti nopean toiminnan kriiseistä kärsivissä maissa ja alueilla.

Kriisialueille toimitettiin perustarvikkeita, kuten ruokaa, puhdasta vettä, lääkkeitä ja suojaa. Lisäksi perheille tarjottiin käteisapua akuutin toimeentulon turvaamiseksi. Lasten koulunkäynnin ja oppimisen jatkuvuutta tuettiin esimerkiksi toimittamalla oppimateriaaleja ja järjestämällä tilapäisiä oppimisympäristöjä.

Paikallista terveydenhuoltoa vahvistettiin toimittamalla hoitotarvikkeita ja kouluttamalla paikallisia työntekijöitä. Tarjosimme myös perusterveydenhoitoa sekä hoitoa aliravitsemukseen klinikoillamme.

Lasten suojelu on keskeinen osa humanitaarista työtämme. Toiminnallamme ehkäistiin väkivaltaa, hyväksikäyttöä ja muuta kaltoinkohtelua sekä varmistettiin, että lapset saivat tarvitsemansa tuen kriisin eri vaiheissa.

Humanitaarisella työllä maailmanlaajuinen liikkeemme tavoitti vuonna 2025

Noura ja tyttärensä Rania Pelastakaa Lasten klinikalla.

Gaza

Vuonna 2025 Gazan sota oli jatkunut jo kaksi vuotta, ja lasten tilanne alueella oli äärimmäisen vaikea. Humanitaarisen avun perillepääsyä vaikeuttivat koko vuoden ajan Israelin viranomaisten tiukat rajoitukset. Elokuussa Gazan kaupunkiin julistettiin nälänhätä osin saarron seurauksena.

Haasteista huolimatta jatkoimme työtämme Gazassa yhteistyössä paikallisten kumppaneiden kanssa ja vaadimme humanitaarisen avun turvallista pääsyä alueelle.

Pelastakaa Lasten terveystieteiden ja ravitsemuskeskukset tarjosivat lapsille, äideille ja perheille välttämättömiä terveyspalveluja. Lapsiystävällisissä tiloissa lapset saivat psykososiaalista tukea ja oppimiskeskuksissa lapset pysyivät jatkamaan opintojaan. Jaoimme lisäksi välttämättömiä tarvikkeita sekä tarjosimme käteisapua kaikkein hauraimmille perheille toimeentulon turvaamiseksi.

Vuoden aikana liikkeemme tavoitti yli **800 000** ihmistä, joista **puolet** oli lapsia.

Pelastakaa Lapset -liike tuki perheitä Gazassa ja miehitetyllä Palestiinalaisalueella esimerkiksi näin:

- **218 555** lasta ja **211 919** aikuista sai tukea ruokaturvaan ja toimeentuloon
- **62 592** lasta ja **98 147** aikuista sai terveydenhoidon tukea
- **38 594** pientä lasta ja **14 263** raskaana olevaa tai imettävää äitiä sai ravitsemustukea

Bohdan ja Anastaasia halaavat Veronika-äitiä Ukrainassa.

Ukraina

Vuonna 2025 täysimittainen sota oli jatkunut jo neljä vuotta Lapset ja perheet elivät jatkuvien ilmahälytysten ja epävarmuuden keskellä, ja monen arki muuttui entistä vaikeammaksi.

Vuonna 2025 vahvistimme perheiden toimeentuloa käteisavulla ja tuimme lasten koulunkäyntiä muun muassa digitaalisissa oppimiskeskuksissamme. Toimitimme perheille välttämättömiä tarvikkeita ja hygienia tuotteita sekä tarjosimme turvallisia suojapaikkoja. Lapsiystävällisissä tiloissamme lapset voivat leikkiä, oppia ja saada psykososiaalista tukea. Tuimme myös sotaa paenneita lapsia ja perheitä lähialueen maissa.

Vuoden aikana liikkeemme tavoitti yli **311 097** lasta sekä **110 481** aikuista.

Pelastakaa Lapset -liike tuki perheitä Ukrainassa esimerkiksi näin:

- **35 360** lasta ja **67 883** aikuista sai apua ravitsemukseen ja terveyteen, esimerkiksi vettä, ruokaa ja lääkkeitä.
- **43 314** lasta ja **26 487** aikuista sai apua taloudellisen tilanteen parantamiseen, esimerkiksi käteisapua.
- **163 158** lasta ja **2 165** aikuista sai tukea koulunkäyntiin ja opiskeluun.
- **70 440** lasta ja **14 681** aikuista sai lasten suojelun tukea.

KUVA: MUSSAB SALAH ALDIN / PELASTAKAA LAPSET

Kaksivuotias Bashir oli vakavasti aliravittu ja kuumeinen hänen äitinsä tuodessa hänet Pelastakaa Lasten terveysasemalle Sinisen Niilin osavaltiossa Sudanissa. Bashir sai tehokasta hoitoa ja kävi vielä seurannassa neljän kuukauden ajan, kunnes hänet todettiin toipuneen täysin.

Sudan

Huhtikuussa 2023 puhjennut ja nopeasti levinnyt aseellinen konflikti on synnyttänyt humanitaarisen kriisin, jota YK kuvaa yhdeksi maailman pahimmaksi tällä hetkellä. Maan väestöstä peräti 60 prosenttia oli humanitaarisen avun tarpeessa vuonna 2025. Hädänalaisista yli 15 miljoonaa oli lapsia.

Yhdessä paikallisten kumppaniemme kanssa varmistimme, että lapset ja heidän perheenjäsenensä saivat terveydenhoitoa sekä ravitsemuspalveluja. Kunnostimme terveyskeskuksia sekä varustimme niitä tarvittavilla hoitotarvikkeilla sekä lääkkeillä. Edistimme lasten koulunkäyntiä saattamalla kouluun käymättömiä lapsia opintojen pariin.

Vuoden aikana liikkeemme tavoitti yli **1,8 miljoonaa** lasta sekä **1,2 miljoonaa** aikuista.

Pelastakaa Lapset -liike tuki perheitä Sudanissa esimerkiksi näin:

- **336 398** lasta ja **69 265** raskaana olevaa tai imettävää äitiä sai ravitsemustukea
- **106 343** lasta sai tukea koulunkäyntiinsä
- **132 201** vastasyntynyttä ja pientä lasta ja **52 343** aikuista oli väkivaltaa ehkäisevien toimien piirissä

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

Salma ja hänen äitinsä Suleika ovat saaneet käteisapua Pelastakaa Lapsilta Somaliassa. Suleika osallistui myös koulutustilaisuuksiin, joissa hän sai tietoa ja osaamista lasten hyvästä hoivasta, terveydestä ja ravitsemuksesta.

Somalia

Somaliassa kuivuus lisäsi avun tarvetta. Kuivuudesta ja puhtaan veden puutteesta kärsi yhteensä 4,6 miljoonaa ihmistä. Marraskuussa Somalian keskushallinto julisti maahan hätätilan kuivuuskriisin vuoksi.

Osana avustustoimia tarjosimme terveydenhoitoa ja ravitsemuspalveluja ylläpitämässämme klinikoilla ja toimintakeskuksissa. Keskeisenä avun muotona oli käteisavun jakaminen omaisuutensa ja elantonsa menettäneille perheille. Huolehdimme myös lasten suojelemisesta niin väkivallalta, kuin haitalliselta lapsityöltä.

Vuoden aikana liikkeemme tavoitti **448 180** lasta sekä **443 658** aikuista.

Pelastakaa Lapset -liike tuki perheitä Somaliassa esimerkiksi näin:

- **68 188** lasta ja **63 113** aikuista oli köyhyyttä vähentävän työn piirissä
- **106 343** lasta ja **641** aikuista oli perusopetusta edistävien toimien piirissä
- **30 497** lasta ja **22 730** aikuista tavoitettiin lastensuojelua vahvistavalla toiminnalla

Neema lastensa kanssa terveysasemalla.

Neeman lapset toipuivat aliravitsemuksesta saatuaan apua – ”Pelkäsin menettäväni hänet”

Atbaran leiri Sudanissa tarjosi ensimmäisen turvapaikan Neemalle ja hänen viidelle lapselleen pitkän pakomatkan jälkeen. Aliravitut ja sairaat lapset saivat terveysasemalta hoitoa, joka auttoi heitä palaamaan vähitellen voimiinsa.

Kun väkivalta levisi Darfurissa Neeman kotialueelle, hän lähti kiireesti liikkeelle viiden lapsensa kanssa. Pakomatka vei heidät useiden kaupunkien ja leirien halki, usein niukan ravinnon varassa. Lasten terveys heikkeni nopeasti: he olivat uupuneita, laihtuneita ja sairastivat toistuvasti. Kun perhe saapui Atbaran sisäisten pakolaisten leirille vuoden 2025 alussa, lähin terveyskeskus oli yli tunnin matkan päässä eikä Neemalla ollut mahdollisuutta viedä lapsia hoitoon.

”Kun saavuimme, minulla ei ollut enää voimia, ei edes tarpeeksi maitoa vauvalle. Musa ei pystynyt liikkumaan, hän vain itki. Pelkäsin menettäväni hänet.”

Tilanne kääntyi, kun Pelastakaa Lapset perusti terveysaseman leirin sisälle. Lapset tutkittiin ja otettiin mukaan ravitsemusohjelmaan. He saivat ravintoa, lääkitystä ja säännöllistä seurantaa, ja Neemaa ohjattiin aterioiden valmistuksessa ja lasten seurannassa. Vähitellen muutos näkyi. Musa alkoi liikkua ja saada painoa, Madina, 4, ja Mozn, 3, piristyivät, ja Mohamed, 6 sekä vanhin tytär Nazik, 14, saivat apua sairauksiinsa. Kahdeksan kuukauden kuluttua perheen vointi oli monella tavalla parempi.

Terveystilanteen vakiinnuttua perhe muutti Khartumiin lähemmäs sukulaisia. Läheisten tuki auttoi arjen rakentamisessa: neljä lasta aloitti koulun, nuorin pääsi päiväkotiin. Rutiinit, oppiminen ja leikki toivat turvaa ja jatkuvuutta pitkän epävarmuuden jälkeen. Neema aloitti työn paikallisessa hiilitehtaassa. Työ on raskasta, mutta se tuo pienen, tärkeän tulon ja vahvistaa hänen kokemustaan omasta toimijuudesta.

Kaikki huolet eivät ole väistyneet. Suurin epävarmuus liittyy Neeman mieheen, josta perhe erkaantui El Fasherissa pakomatkan alkuvaiheessa. Silti Neema sanoo kokevansa ensimmäistä kertaa pitkään aikaan varovaista uskoa tulevaisuuteen.

”Se, mikä ennen tuntui jatkuvalta pelolta, on muuttunut varovaiseksi toivoksi tulevasta.”

NIMET MUUTETTU YKSITYISYYDEN SUOJELEMISEKSI

KUVA: IBRAHIM SAEED / PELASTAKAA LAPSET

Vapaaehtoiset ovat toimintamme kulmakivi

Pelastakaa Lasten vapaaehtoiset tukevat lapsia, nuoria ja perheitä siellä, missä apua tarvitaan eniten. Vuonna 2025 yli 4300 vapaaehtoista antoi aikaansa vapaaehtoistyölle.

Pelastakaa Lasten vapaaehtoiset käyttivät vuonna 2025 tuhansia tunteja ollakseen läsnä lapsille, nuorille ja heidän vanhemmilleen. He ovat mukana perheiden arjessa ja näkevät, mitä lapset ja nuoret juuri nyt tarvitsevat. Vapaaehtoisten tuki on korvaamatonta ja kannattelevaa.

MONENLAISIA VAPAAEHTOISTEHTÄVIÄ

Pelastakaa Lapsilta löytyy jokaiselle sopiva tapa auttaa lapsia oman arjen keskellä. Monipuoliset vapaaehtoistehtävät taipuvat erilaisiin elämänvaiheisiin ja moninaiselle joukolle. Jos haluat olla tiiviisti mukana lapsen arjessa ja kasvussa, voit toimia kummikotina. Jos taas kaipaat samanhenkisiä lapsen oikeuksien puolustajia, voit toimia osana paikallisyhdistystä tai valmiustoiminnan vapaaehtoisporukkaa. Lapsilla on erilaisia toiveita ja tarpeita, ja siksi tarvitsemme mukaan monenlaisia vapaaehtoisia.

KOULUTUSTA JA TUKEA TÄRKEÄN TEHTÄVÄÄN

Pelastakaa Lasten ammattilaiset kouluttavat kaikki vapaaehtoisemme ja auttavat löytämään sopivan vapaaehtoistehtävän. Vapaaehtoiset ovat meille tärkeitä, ja siksi tarjoamme heille myös yksilöllistä tukea, lisäkoulutusta, vertaistukea ja virkistystoimintaa.

KEHITÄMME VAPAAEHTOISTOIMINTAAMME

Jatkoimme vuonna 2025 vapaaehtoistoimintamme kehittämistä. Vahvistimme vapaaehtoisten koulutusta ottamalla käyttöön vapaaehtoistoiminnan peruskurssin. Lisäksi kehitimme vapaaehtoistoiminnan viestintää ja rekrytointia. Saimme vapaaehtoisiltamme arvokasta palautetta ja hyviä ideoita, joiden pohjalta olemme vahvistaneet vapaaehtoistoimintaamme entisestään.

4307 Pelastakaa Lasten vapaaehtoista oli tukemassa lapsia ja nuoria:

- Sporttikummeina ja tukihenkilöinä
- Kummikoteina, lomakoteina ja
- Tukiperheinä ja perhehoitajina
- Vapaaehtoisina paikallisyhdistyksissä
- Nettinuorisotalo Netarissa
- Valmiustoiminnassa ja vastaanottokeskuksissa.

” Minulle on muodostunut isosiskon rooli. Pienempi lapsi tulee syliin ja haluaa. Näin hän kertoo, että olen tärkeä ja odotettu

Tukihenkilö

Paikallisyhdistykset tukivat lapsiperheitä lähellä

Pelastakaa Lasten paikallisyhdistysten toiminta toi iloa tuhansien suomalaisten lasten ja perheiden elämään. Yhdistykset järjestivät vuoden 2025 aikana retkiä, leirejä, juhlia, kokkailtoja, leffanäytöksiä, tempuratoja ja muita tapahtumia peräti puolet enemmän kuin edellisenä vuonna.

Myös yhdistysten myöntämällä taloudellisella tuella oli suuri merkitys perheille. Eväitä Elämälle -ohjelman kautta yhdistykset tukivat 17 529 lapsen harrastamista ja opiskelua. Ruokalahjakorteilla tuettiin 5742 perhettä. Kaikki tämä toteutettiin lähes kokonaan aktiivisten vapaaehtoisten voimin.

Lisäksi yhdistykset myönsivät muutakin taloudellista tukea lapsille ja perheille yli 116 000 euron edestä. Tukea annettiin esimerkiksi erityislasten vertaistukiryhmälle, opiskelijan muuttoapuun, mahdollistamalla elämysriikas päivä huvipuistossa tai uimahallissa sekä ilahduttamalla oppilaita Hyvä kaveri -stipendeillä ja lapsia joululahjoilla. Yhdistykset auttoivat myös perheitä kriisitilanteissa.

Yhdistyksissä tehtiin vaikuttavaa vaikuttamistyötä. Yhdistykset havaitsivat monia lapsia ja lapsiperheitä koskevia haasteita omilla alueillaan. Perheiden taloudellinen ahdinko näkyi muun muassa lisääntyneiden tukihakemusten ja yhteydenottojen määrässä. Ruoka-avun tarve oli yhä suuri.

Lapsen oikeuksien edistämiseksi ja perheiden kasvaneen hädän esiintuomiseksi yhdistykset julkaisivat mielipidekirjoituksia paikallislehdissä ja jakoivat järjestön vaikuttamisviestejä eteenpäin omissa verkostoissaan ja sosiaalisessa mediassa. Lisäksi yhdistykset jakoivat Vuoden lapsellinen teko -diplomeja paikallisille toimijoille, jotka edistivät paikkakunnallaan lapsen oikeuksia.

- 70 yhdistystä
- 3594 jäsentä
- Noin 800 vapaaehtoista
- Yhdistykset järjestivät lähes 400 tapahtumaa. Niihin osallistui yli 20 000 lasta ja yli 12 000 aikuista

”Sporttikummina pistän hyvän kiertämään”

Lentopallovalmentaja oli Pia lapsuudessa tärkeä aikuinen, jonka opetukset kantoivat aikuisuuteen saakka. Hän halusi pistää hyvän kiertämään Pelastakaa Lasten sporttikummina.

Yksikin tärkeä ja turvallinen aikuinen riittää, mutta mitä enemmän lapsella on aikuisia ympärillään, sen parempi. Pia Viklund oppi tämän omasta lapsuudestaan. Hänellä oli elämässään paljon turvallisia aikuisia, mutta lentopallovalmentaja jätti erityisen jäljen häneen.

”Hänen oppinsa epäonnistumisista ja siitä, miten niihin kannattaa suhtautua ovat kantaneet aikuisuuteen saakka. Haluan antaa eteenpäin elämäneväät, jotka aikoinaan sain valmentajaltani”, kertoo Pia.

JOSKUS HILJAISSUUS RIITTÄÄ

Pia on toiminut lapselle sporttikummina jo seitsemän vuotta. Yhdessä he ovat kulkeneet lapsuudesta teini-ikään.

”Olemme tunteneet toisemme niin kauan, että tunnistan ne hetket, kun kannattaa olla vain hiljaa ja vaikka kuunnella autossa hänen lempimusaansa.”

Vapaaehtoistyö on tuonut Pian elämään paitsi läheisen ihmisen myös merkitystä ja uusia taitoja.

”Opin häneltä jatkuvasti uusia asioita, esimerkiksi kalastuksesta ja keppihevosista, mutta myös nuorten maailmasta. Ihan kuten elämässä yleensä, sporttikummina eteen voi tulla tilanteita, joihin ei ole itsellä valmiita vastauksia. Tässä oppii taitoja elämää varten.”

KUVA: ANNA-KAISA CRONSTEDT / PELASTAKAA LAPSET

Hallituksen ja liittovaltuuston tiedot

Liittohallitus vuonna 2025

Puheenjohtaja: Salla Vainio, KTM

JÄSENET:

Eeva Heinonen
Matti Ilvonen, yhdistysten edustaja
Kirsti Jerkku, Head of Finances
Riikka Kouhi, toimitusjohtaja
Anja Kuparinen, Partner

Rilli Lappalainen, kestävän kehityksen johtaja
Tiina Lehto-Lundén, VTT
Timo Lepistö, OM
Satu Väisänen, yhdistysten edustaja
Sonja Kekkonen, henkilöstön edustaja

Liittovaltuusto vuonna 2025

(valittu liittokokouksessa 1.9.2024)

Puheenjohtaja:

Hilkka Pöyliö (Tampere)

JÄSENET:

Etelä-Suomen alue:

Varsinainen jäsen

Mika Malin (Vantaa)
Leena Hiltunen (Turku)
Jaana Kiviluote (Raisio)
Sirpa Riistama-Laari (Espoo)
Heli Markkula (Kotka)
Lumi Hopeaketo (Helsinki)
Niina Forsström (Kouvola)

Varajäsen

Eeva-Kaarina Seirala (Turku)
Ulla Kaarnavaara (Raisio)
Anneli Vuorinen (Espoo)
Leena Kormi (Kotka)
Marja-Leena Leminen (Vantaa)
Tytti Majanen (Kouvola)

Itä-Suomen alue:

Varsinainen jäsen

Annikka Taitto (Imatran seutu)
Anni Paukkunen (Joensuu)
Kaija Junnilainen (Kuopio)
Anne Selenius (Joutseno)

Varajäsen

Leila Riihinen (Imatran seutu)
Kirsi Sorvari (Joensuu)
Kati Mykkänen (Kuopio)
Päivi Melto (Joutseno)

Keski-Suomen alue:**Varsinainen jäsen**

Elina Lummeranta (Mikkeli)
Satu Väisänen (Jyväskylä)
Anneli Rautiainen (Jyväskylä)

Varajäsen

Merja Pulliainen (Mikkeli)
Kirsi-Marja Kiviluoma (Jyväskylä)
Riitta Mecklin (Jyväskylä)

Länsi-Suomen alue:**Varsinainen jäsen**

Anitta Mäkelä (Loppi)
Sari Soinsaari (Tampere)
Minka Leino-Holm (Pori)
Katja Kaasalainen-Kalliomäki (Virrat)

Varajäsen

Mari Seppälä (Loppi)
Virpi Matihaldi (Tampere)
Tanja-Annika Sillanpää (Pori)
Minna Ala-Sihto (Virrat)

Pohjois-Suomen alue:**Varsinainen jäsen**

Tytti Kumpulainen (Kemi)
Mirja-Maija Hakolampi (Sotkamo)
Klaus-Fred Tamm (Muhos)

Varajäsen

Elina Kehusmaa (Kemi)
Sari Jauhojärvi (Oulu)
Anja Hämäläinen (Muhos)

Rädda Barnen på Åland (Ahvenanmaa):**Varsinainen jäsen**

Johanna Lang
Laura Korpi
Julia Byholm

Muut valtuuston jäsenet:**Varsinainen jäsen**

Eeva Heinonen (Kuopio)
Teija Koskinen (Raisio)

Varajäsen

Päivi Korolainen (Iisalmi)
Teijo Klemettilä (Oulu)

Myönnetyt ansiomerkit vuonna 2025

HENKILÖKUNNALLE:**Pronssinen ansiomerkki:**

Aleksi Autioniemi
Mervi Hakkarainen
Piia Hirvonen
Tiina-Maria Levamo

Hopeinen ansiomerkki:

Tuula Jattu
Janne Kaistaniemi
Päivi Partanen
Catarina Söderberg
Marja Väyrylä

Kultainen ansiomerkki:

Mika Lundell
Sami Köykkä

Pietate in parvulos -mitali myönnetty

Kristiina Mattiselle.

JÄSENYHDISTYSTEN EDUSTAJILLE:**Pronssinen ansiomerkki:**

Leena Hiltunen, Turun Pelastakaa Lapset ry
Rebekka Laaksonen, Lapin (Rauma) Pelastakaa Lapset ry
Sini Auvinen, Lapin (Rauma) Pelastakaa Lapset ry

Hopeinen ansiomerkki:

Seija Halvari, Lapin (Rauma) Pelastakaa Lapset ry
Erja-Leena Junnila, Lapin (Rauma) Pelastakaa Lapset ry

Kultainen ansiomerkki:

Maija Suomela, Turun Pelastakaa Lapset ry
Elisa Lehtinen, Lapin (Rauma) Pelastakaa Lapset ry

Elena, 12, leikkii perheensä kissan kanssa Mykolavin alueella Ukrainassa.

KUVA: MAKSYM SOLODZHU / PELASTAKAA LAPSET

VUOSIRAPORTTI 2025

TEKSTI: PELASTAKAA LAPSET

KANNEN KUVA: SACHA MYERS / PELASTAKAA LAPSET

Pelastakaa Lapset on tukenut Artemin, 6, koulunkäyntiä Ukrainan Harkovassa.

LASTEN JA PERHEIDEN NIMET MUUTETTU YKSITYISYYDEN SUOJAAMISEKSI

TAITTO: ATTE NYKÄNEN / PELASTAKAA LAPSET

PELASTAKAA LAPSET 2025

Pelastakaa Lapset

Pelastakaa Lapset on maailman johtava sitoutumaton lapsijärjestö, joka saa aikaan välittömiä ja pysyviä muutoksia lasten elämässä. Yhdessä turvaamme jokaisen lapsen oikeuden elämään, suojeluun, oppimiseen ja osallisuuteen Suomessa ja maailmalla.

Koska lasten tulevaisuus alkaa nyt.

pelastakaalapset.fi